

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Katedra vodního hospodářství a environmentálního modelování

Diplomová práce

Právní ochrana životního prostředí v resortu vnitřní správy

Vedoucí práce: Prof. Ing. Pavel Pech, CSc.

Diplomant: Bc. Zdeňka Kopecká

2011

PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma: „Právní ochrana životního prostředí v resortu vnitřní správy“, pod vedením Prof. Ing. Pavel Pech, CSc., vypracovala samostatně a použila jsem pramenů, které jsou uvedeny v seznamu literatury.

V Praze 27.4.2011

.....

PODĚKOVÁNÍ:

Úvodem své práce bych chtěla poděkovat vedoucímu diplomové práce panu Prof. Ing. Pavlu Pechovi, CSc. a konzultantovi JUDr. Viktoru Jansovi, CSc. za odborné vedení, poskytnuté informace a cenné připomínky při zpracování diplomové práce.

V Praze 27.4.2011

.....

**Právní ochrana životního prostředí v resortu
vnitřní správy**

**Legal protection of the environment in the environment in
the department of internal administration**

Abstrakt:

Práce se zabývá ekologickým projevem agendy vnitřní správy a provozem vnitřní správy samé v české environmentální realitě. Základem jsou legální aktivity založené na zájmu veřejnosti a kulturně volného času, stejně jako na služebních povinnostech formou ozbrojených složek, zejména Policie ČR. V práci je rovněž popsána ekologická stopa u vybrané jednotky vnitřní správy formou pokusu o tzv. případovou studii a praktický návrh na její optimalizaci.

Abstract:

This work is concerned with the ecological aspects of internal administration and with the traffic of this one in the Czech environmental practice. Legal usual activities of wide publicity and service shooting duties of Legal Enforcement are considered like a important base. In this work, there is also subscribed ecological base of a select entity of internal administration by trying to „case study“. The part of this work contains also a practical proposal for its optimisation.

Klíčová slova:

životní prostředí, vnitřní správa, zbraně a střelivo, ekologická stopa, provoz vnitřní správy, ekologická právní odpovědnost, právo myslivosti, optimalizace spotřeby energie

Key words:

Environment, internal administration, weapons and ammunition, ecological base, operation of internal administration, ecological-law responsibility, right of hunting, optimisation of consumption of energy

Obsah :

I. ÚVOD	8
II. CÍL PRÁCE A METODIKA	10
III. POJEM, PODSTATA A OBSAH VNITŘNÍ SPRÁVY NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	11
1. Pojem vnitřní správy	11
2. Podstata a obsah vnitřní správy.....	11
2.1 Právní regulace vnitřní správy	11
2.2 Zbraně a střelivo ve vnitřní správě.....	12
2.2.1 Historie zákona o zbraních a střelivu	12
2.2.2 Rakousko Uherská monarchie.....	13
2.2.3 20. století.....	13
2.2 Zákon o myslivosti	14
2.2.1 Historie mysliveckého zákona	14
2.2.2 Středověk	14
2.2.3 Rakousko Uherská monarchie.....	15
2.2.4 20. století.....	16
IV. FUNKCE VNITŘNÍ SPRÁVY	16
V. VZTAH ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ČINNOSTÍ VE VNITŘNÍ SPRÁVĚ	16
1. Agenda zbraní a střeliva ve vnitřní správě.....	17
1.1 Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu.....	17
1.2 Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti.....	25
1.3 Ekologické aspekty právního režimu a praxe v oblasti zbraní a střeliva	27
1.3.1 Vliv olověných broků na životní prostředí.....	29
1.3.2 Vliv provozu střelnice na životní prostředí	32
1.3.2.1 Hluk.....	32
1.3.2.2 Kontaminace půdy	33
1.3.3 Vlastní „střeckoekologické stopy“ ve vnitřní správě	35
2. Činnosti prováděné ve vnitřní správě se vztahem k životním prostředí	36

2.1 Životní prostředí a provoz vnitřní správy.....	37
2.1.1 Voda	37
2.1.2 Zemní plyn	38
2.1.3 Elektřina	39
2.2 Dílčí závěr	39
3. Problémy a perspektiva právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva a provoz vnitřní správy	40
3.1 Ekologicko právní odpovědnost v oblasti zbraní a střeliva	40
3.1.1 Občanskoprávní odpovědnost	42
3.1.2 Trestněprávní odpovědnost.....	43
3.1.2.1 Právo myslivosti	44
3.1.2.2 Problém střelnice	45
3.2 Návrh optimalizace spotřeby energie u sledované jednotky	47
3.2.1 Beznákladové opatření	48
3.2.2 Nízkonákladové opatření	47
3.2.3 Vysokonákladové opatření	48
VI. ZÁVĚR	48
VII. SEZNAM LITERATURY	50
VIII. PŘÍLOHY	53

I. ÚVOD

V současné době se celý svět z nejrůznějších příčin nachází v pohybu a neklidu. Za aktéry lze především zmínit bojový islám, terorismus, ekonomické krize, možné epidemie až pandemie, rasové nepokoje, migrační vlny, rozevírání sociálních kleští včetně očekávaných klimatických změn, způsobených nešetrnou ekologickou politikou lidstva a řadou dalších faktorů. V této situaci problematika zbraní a střeliva se stává z hlediska státní moci i mezi obyvatelstvem velmi citlivou záležitostí, neboť všechny výše vyjmenované jevy mohou ovlivňovat, společností tolik obávané, nezákonné použití zbraní a střeliva.

Zcela stranou pak zůstává i další důležitý aspekt společenské reality, totiž vliv zbraní a střeliva na životní prostředí. Obsah této práce spočívá tedy v environmentálním pohledu na důsledky veřejnoprávního užívání zbraní a střeliva v řádném legálním režimu, daném příslušnými právními předpisy a nejenom to, v práci je rovněž učiněn pokus, v České republice první svého druhu, ukázat tzv. ekologickou stopu specifického orgánu státní správy, který se problematikou zbraní a střeliva profesně zabývá jak z hlediska vlastního použití zbraní a střeliva, tak i v rámci jejího vnitřního prostředí. Vnitřní prostředí dosud stálo víceméně mimo ekologickou právní regulaci a bylo předmětem zdravotní, hygienické a jiné právní úpravy.

Práce tudíž není zaměřena na společensko-bezpečnostní momenty právní regulace režimu zbraní a střeliva, ale na aspekty ekologického charakteru spojené s touto problematikou. Environmentální úhel pohledu směrem ke zbraním a střelivu má v české literatuře naprosto ojedinělý charakter a týká se především lovecké a sportovní střelby olovenými broky, popřípadě netoxickými střelami. Výrobci munice jako například v České republice firma Sellier Bellot, v současnosti součást koncernu CBC, již nabízejí pokud možno ucelený sortiment nábojů pro lov i sport s alternativní laborací železných broků „steel shot“, a netoxických nábojů „nontox cartridge“, a to v reakci na exportní požadavky ovlivněné potřebou ochrany životního prostředí a mají tak paradoxně svým aktivním přístupem k řešení ekologické zátěže vzniklé střelctvím náskok před naší odbornou veřejností včetně právní sféry.

Vedle vlivu olovených broků na životní prostředí se práce zabývá i provozem střelnic. Tato činnost má za následek největší znečištění přírody olovem na celonárodní úrovni a svým účinkem způsobuje hluk a kontaminaci půdy škodlivými látkami. Tuto nejzřetelněji vystupující ekoproblematiku zbraní a střeliva pak doplňuje výše zmíněný environmentálně měřitelný aspekt vlastní ekologické stopy vnitřního prostředí státní správy.

Těžiště práce vidím v pokusu o jakousi první katalogizaci environmentálních, resp. ekologických aspektů právního režimu zbraní a střeliva se zaměřením na výše uvedené aspekty. V tomto smyslu má práce polorešeršní charakter, neboť čtenáři podává prvotní orientaci jak v oblasti ekologických problémů, tak z hlediska související právní regulace.

Důležitý je však i pokus souhrnného vymezení ekologicko-právní odpovědnosti v oblasti zbraní a střeliva. I tato stránka věci doposud trpí absencí literárního zpracování.

II. CÍL PRÁCE A METODIKA

Hlavní východisko této práce bylo již naznačeno v úvodu. Snahou je zejména poukázat na poněkud skrytý charakteristický rys zbraní a střeliva, totiž skutečnost, že zbraně a jejich užívání, resp. nakládání s nimi v legálním, tj. právním režimu, může mít negativní vliv na životní prostředí. Zároveň se práce snaží ukázat i vliv běžného každodenního provozu instituce, která se zbraněmi a střelivem zabývá, na reálnou míru účasti na životním prostředí.

Z této skutečnosti vychází i hlavní cíl této práce, totiž vytvoření prvotního, zatím stručného a koncisního přehledu hlavních ekologických problémů regulace režimu zbraní a střeliva v České republice, včetně vlastního podílu vnitřního prostředí státní správy. Práce je tedy pokusem o tzv. „stavbičku na zelené louce“ a nedělá si ambice na úplnost.

Z hlediska obsahu a metodiky zpracování jde o interdisciplinární práci polorešeršního charakteru, kde se střetávají obecnější poznatky ze správního práva se speciální regulací práva zbrojního a práva životního prostředí, jako jeho osamostatněných podmnožin. To vše je pak konfrontováno se skutečnou environmentální praxí, právem EU a zásadami mezinárodního práva životního prostředí. Z hlediska odpovědnosti jsou zmíněny i občanskoprávní a trestněprávní přístupy.

Tomu také odpovídají různé metody právně sociologického výzkumu. V environmentální praxi jde o „pozorování“ a neřízené rozhovory s uživateli zbraní a střeliva nebo s profesionálními odborníky. Tam, kde ohnisko pozornosti spočívá v oblasti právní regulace, jsou použity klasické analyticko-syntetické metody. Jedná se o analýzu produktů, v daných případech především o analýzu textu právních předpisů. Při hodnocení se pak jedná o syntézu poznatků. Nepochybně je sporadicky využita i metoda komparační a v tabulkové části by bylo možné využít i metodu extrapoláční.

Vzhledem k absenci literárního zpracování zde popisované problematiky v oblasti zbraní a střeliva, si však metodologická východiska a jejich pojetí nedělají nárok na dokonalost.

III. POJEM, PODSTATA A OBSAH VNITŘNÍ SPRÁVY

1. Pojem vnitřní správy

Pojem „vnitřní správa“ měl odlišit toto klasické odvětví veřejné správy od těch institucí veřejné správy, které byly primárně zřízeny na obranu státu před vnějšími vlivy viz. Armáda ČR. Proto se také vnitřní správa dlouhá léta nazývala správou policejní. Ne všechny činnosti vnitřní správy mají policejní charakter, ale všechny souvisí s obsahem a funkcemi vnitřní správy.

2. Podstata a obsah vnitřní správy

Podstata vnitřní správy je výkon moci uvnitř státu, zejména proti vnitřnímu nepříteli. Obsah vnitřní správy lze vymezit negativně jako činnosti, které se logicky nehodí k tomu či onomu odvětví vnitřní správy (kupř. školství, zemědělství, zdravotnictví, atd.), nebo pozitivně výčtem aktivních činností:

- veřejný pořádek a bezpečnost
- zabezpečení osobního stavu obyvatelstva
- právo sdružování a shromažďování
- veřejné sbírky
- archivnictví
- zbraně a střelivo
- požární ochrana
- územní členění státu
- státní hranice a státní symboly

2.1 Právní regulace vnitřní správy

Právní regulace vnitřní správy je dána celou řadou předpisů, z nichž nelze opomenout kupř.:

- zákon o matrikách, jménu a příjmení (č.301/2000 Sb.)

- zákon o evidenci obyvatel (133/2000 Sb.)
- zákon o občanských průkazech (328/1999 Sb.)
- zákon o cestovních dokladech (329/1999 Sb.)
- zákon o azylu (125/1999 Sb.)
- zákon o nabývání a pozbývání státního občanství (40/1993 Sb.)
- zákon o státním občanství některých bývalých československých státních občanů (193/1999 Sb.)
- zákon o sdružování občanů (83/1990 Sb.)
- zákon o právu shromažďovacím (84/1990 Sb.)
- zákon o archivnictví (97/1994 Sb.)
- zákon o územním členění státu (36/1960 Sb.)
- zákon o státních symbolech (3/1993 Sb.)
- zákon o užívání státního znaku, státní vlajky a ostatních symbolů ČR (68/1990 Sb.)
- zákon o sčítání lidu (158/1999 Sb.)
- zákon o informačních systémech veřejné správy (365/2000 Sb.)
- zákon o osobní ochraně údajů (101/2000 Sb.)

2.2. Zbraně a střelivo ve vnitřní správě

Zbraně a střelivo v ekologickém kontextu ve vnitřní správě mají v této práci podstatnou roli, a proto je jim věnován širší prostor a jsou pojímány i v historickém kontextu.

2.2.1 Historie zákona o zbraních a střelivu

Člověk se již od nejstarších dob snažil využít primitivní nástroje, aby mu sloužily jako zbraně pro přežití v nepřátelském prostředí. Zbraně používal nejprve k lovu zvěře a dále jako prostředek k boji proti svým nepřátelům. Vývojem lidské společnosti se vyvíjely i zbraně, které se staly později velmi užitečným doplňkem lidského života.

2.2.2 Rakousko Uherská monarchie

V českých zemích má vývoj, výroba a užití zbraní dlouholetou tradici. První moderní právní normou upravující držení a nošení zbraní civilními osobami byl císařský patent rakousko-uherské monarchie č. 223 ze dne 24. října 1852. Týkal se ustanovení o výrobě zbraně a munice, obchodu s nimi a jejich držení a nošení. Byl nazýván zbrojním patentem, který vymezoval zbraně zcela zapovězené a zbraně, které se za určitých podmínek směly vyrábět a současně upravoval obchod s těmito zbraněmi. Zajímavostí tohoto patentu je výčet zbraní prohlášených za zapovězené. Patří sem dýky, stiletý a nože, kordy o trojím ostří, trombony, terceroly, větrovky, granáty ruční a skleněné, petardy a rakety a konečně i zbraně umožňující zákeřný útok, např. pušky v holi, hole s kordem apod. K zhotovování zbraní a obchodování s nimi bylo třeba povolení, pro zhotovování a obchodování se zbraněmi zapovězenými bylo třeba zvláštního povolení, které uděloval politický úřad zemský pouze výrobcům a obchodníkům oprávněným k zhotovování a obchodování s nezapovězenými zbraněmi. Rovněž k držení zapovězených zbraní bylo třeba požádat u politického úřadu zemského o vydání zvláštního povolení, které bylo vydáno na základě prokázání „příčiny zřetele hodné, z kterých kdo má zbraně nebo munice zapovězené zapotřebí“. Právo nebo povolení, zbraň držet v sobě neobsahovalo právo a povolení zbraň nosit. Právo nosit zbraň bylo pro vojsko upraveno zvláštním předpisem. Co se týká ostatních osob, bylo třeba opět zvláštního povolení. Z této povinnosti byly stanoveny výjimky např. pro ty, jejichž právo nebo povinnost vyplýval z charakteru služby, kterou vykonávali. Sankcí za neoprávněné nošení zbraně bylo její zabavení. Nedovolené zhotovování zbraně, byť i nezapovězené, bylo trestáno vězením od 1 až do 14 dnů, nedovolený obchod se zbraní pak vězením od tří dnů až do jednoho měsíce kromě toho, že věci nalezené propadly. Pro neoprávněného výrobce zbraně byla stanovena trestní sazba od 3 měsíců do 1 roku (JANŠOVÁ M., MOLÁROVÁ G. 2001).

2.2.3 20. století

Císařský patent platil neuvěřitelných 97 let – až do roku 1949, kdy byl schválen první socialistický zákon č. 162/1949 Sb., o zbraních a střelivu. Tento zákon striktně stanovil omezený okruh osob oprávněných nabývat a držet zbraně a současně stanovil důvody

pro jejich získání. Následnou právní normou byl zákon č. 147/1983 Sb. o zbraních a střelivu, nepřinesl však žádné podstatnější změny oproti předcházející právní úpravě. Do znění těchto zákonů byly vsunovány věty o zárukách k zneužití zbraně, nebylo bráno na zřetel využití zbraně v zaměstnání, správní orgány měly široké možnosti k zamítnutí žádostí o vydání zbrojních průkazů. Nedostatkem, zejména poslední úpravy v roce 1983, bylo umožnění povolení držení a nošení zbraní kromě policie i dalším veřejnoprávním orgánům (např. armáda, vězeňská služba) a brokové zbraně evidovaly okresní úřady. Tato roztržitost způsobovala, že v oblasti zbraní a střeliva nemohla být budována centrální evidence. V polovině 90. let byl nahrazen zcela novým zákonem č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Ke schválení tohoto zákona došlo v listopadu s účinností dne 1.3.1996 a platil téměř sedm let. Tento velmi liberální zákon svou koncepcí umožnil přístup ke zbraním velké skupině občanů. Koncem 90. let začaly sílit snahy o regulaci přístupu ke zbraním a větší kontrolu držitelů zbrojních průkazů a vlastníků zbraní a daly impuls k náhradě této normy současným zákonem č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu ve znění pozdějších předpisů s účinností dne 1. ledna 2003.

2.2 Zákon o myslivosti

2.2.1 Historie mysliveckého zákona

Z historického hlediska nesmíme opomenout vývoj právní úpravy, která je se zbraněmi spojena od pradávna a navíc probíhá přímo v přírodním prostředí. Název „lovec“ se objevuje již v 10. století a myslivost jako taková prošla velmi dlouhým vývojem.

2.2.2 Středověk

První zákon týkající se myslivosti spadl do poloviny 10. století, kdy kníže Boleslav I. stanovil tzv. vysokou honbu, tedy právo lovu platilo pouze pro panovníka. Ten byl obklopen početnou loveckou družinou a pro jejich pobyt na loveckých výpravách se v rozsáhlých lesích stavěly lovecké hrádky.

Od 16. století se rozvíjejí palné zbraně a rok 1573 se stal významným letopočtem,

neboť Český sněm vydal usnesení, které spojuje právo lovu s vlastnictvím pozemků a podléhá stále více vlivu panovníka. Usnesení však obsahuje i nařízení o ochraně zvěře a stanovuje podmínky jejího lovu. To znamenalo počátek myslivosti u nás (DURANTEL P. & kol., 2004).

2.2.3 Rakousko Uherská monarchie

V 17. – 18. století se zakládaly první lovecké řády, při kterých se sdružovali lovci z řad šlechty. Lov se postupně začal stávat záležitostí společenské reprezentace. V roce 1641 vydává císař Ferdinand II ustanovení o lovu pro Čechy, ve kterém poukazuje na myslivost jako na „kratochvíli šlechticů“ a poddaní jsou při lovech povinni robotami. Znamená to nejen utužení robotných povinností, ale i následný rozmach pytláctví z důvodu msty, obživy či lovecké vášně. V té době se proti pytláctví zavádějí opatření v podobě celé řady patentů. V roce 1695 vzniká řád sv. Huberta, založený Františkem Antonínem Sporákem a objevují se první lovecké ručnice. V roce 1728 vzniká Karlem IV lovecký řád Jägerordnung, který zůstal nezměněn až do období vlády Marie Terezie, která v roce 1743 vydala řád nový, upřednostňující lesnictví před myslivostí. Za vlády Habsburků pak vyšlo mnoho patentů, které přímo či nepřímo ovlivňovaly myslivost. Zajistit rovnováhu mezi využíváním zvěře na jedné straně a ochranou zájmů těch, kdo na zemědělské půdě hospodařili, na straně druhé, měl nepochybně za cíl všeobecně honební patent císaře Josefa II z roku 1786, který uvolňuje poddaným v robotách, ukládá hradit škody způsobené lovem a zvěří, nařizuje černou zvěř uzavřít do obor, atd. Vzhledem k nedostatku bezplatné pracovní síly se ustupuje od chovů velké zvěře a narůstá chov drobné zvěře. S tím souvisí i rozvoj brokové stříelby. Snižují se stavy jelení zvěře a přibývá zvěře srnčí. Tento zákon platil pro celou Rakouskou říši a tedy i pro České země.

Začátkem 19. století se s rozvojem brokové stříelby proslavuje české puškařství. V revolučním roce 1848 došlo k zrušení roboty a rolníci byli zbaveni robotní povinnosti. Císař František Josef I vydává v Olomouci dne 1. března 1849 říšský zákon o myslivosti č. 154. Zrušilo se výsadní lovecké právo a právo myslivosti bylo spojeno s vlastnictvím půdy. Poprvé byla zákonem stanovena minimální výměra souvislých pozemků o celkové ploše 115 ha k provozování myslivosti vlastníky půdy. Vlastník pozemku měl tehdy sice

zřízeno právo myslivosti, ale jeho výkon zůstal vázán na katastr obce. Pro českou myslivost se stal významný rok 1866, neboť dal vzniknout prvnímu samostatnému zákonu o myslivosti pro Království České, ale teprve zákon č. 98 z roku 1929 obsahoval doby lovu a doby, kdy je zvěř hájena.

2.2.4 20. století

Po nástupu Komunistické strany se v roce 1947 vydal zákon o myslivosti č. 225/47 Sb., který rozšířil myslivost veřejnosti. Zachycoval a realizoval politický a hospodářský vývoj našeho zemědělství, lesnictví a myslivosti. Odrážel v něm stav drobné výroby v zemědělství a soukromého vlastnictví půdy. Stal se zákonem velmi pokrokovým, neboť individuální formy musely postupně ustoupit socialistické formě, kolektivní myslivosti a stanovil povinné členství v myslivecké organizaci. Při nesplnění zákonné podmínky povinného členství v ČSMJ neměl občan nárok na lovecký lístek a jeho odebrání znamenalo nejen ztrátu možnosti provozovat výkon práva myslivosti jako zálibu, ale pro myslivce z povolání zároveň ztrátu zaměstnání, pokud jeho náplň práce obsahovala i myslivost. Teprve po sametové revoluci tuto zákonem stanovenou povinnost zrušil zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Po několika dalších novelách byl zákon z roku 1962 úplně zrušen až zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ze dne 27.11.2001.

IV. FUNKCE VNITŘNÍ SPRÁVY

O funkcích vnitřní správy teorie správního práva mlčí, literatury je pomíjejí. Z klasického i nejnovějšího pojetí vnitřní správy však lze dovodit, že vnitřní správa detailizuje základní funkce státu a přizpůsobuje je reálné sociálně ekonomické formaci a systémové politické realitě. V tomto kontextu lze hovořit o následujících hlavních funkcích:

- Funkce pořádková a bezpečnostní
- Funkce ochranná
- Funkce evidenční
- Funkce donucovací

- Funkce zajišťování veřejného blaha
- Funkce záchovná
- Funkce kulturní
- Funkce územního členění státu
- Funkce zajištění identity státu

Jako desátou funkci bychom mohli uvést ještě historicky známou funkci pečovatelskou, aktivní v období liberalismu, ta se však postupem času z vnitřní správy téměř zcela vydělila.

V. VZTAH ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ČINNOSTÍ VE VNITŘNÍ SPRÁVĚ

1. Agenda zbraní a střeliva ve vnitřní správě

1.1 Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu

Jedním z prvořadých úkolů demokratického státu je ochrana života, zdraví, majetku, práv a oprávněných zájmů všech jeho občanů. Plnění tohoto úkolu na jedné straně a stálé zdokonalování střelných zbraní a střeliva na straně druhé, nutí stát stále tuto oblast přehodnocovat a v případě potřeby přijímat nové, a z hlediska ochrany účinnější, obecně závazné právní předpisy na tomto úseku společenského života. Česká republika, jakožto suverénní demokratický právní stát a člen Evropské unie, samozřejmě není výjimkou.

K splnění těchto úkolů bylo nutné nahradit normu z roku 1996 současným zákonem č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, s účinností dne 1. ledna 2003. Tato současná legislativní úprava v oblasti střelných zbraní a střeliva pro civilní potřeby je v české republice koncipována tak, aby byla kompatibilní s právem Evropské unie, konkrétně směrnicí EU č. 91/477/EHS z 18. června 1991, upravující držení palných zbraní v Evropské unii (KOVÁRNÍK L. 2002).

Zákon upravuje kategorie střelných zbraní a střeliva, podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení a používání zbraně nebo střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní nebo střeliva, podmínky pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní nebo

střeliva, pro provozování střelnic, provozování informačních systémů ke zbraním, sankce a výkon státní správy v oblasti zbraní a střeliva.

Zákon se nevztahuje na zbraně, střelivo a vojenskou municí ve výzbroji ozbrojených sil ČR, ozbrojených sborů, ozbrojených složek celní správy, zpravodajských služeb ČR a také na zbraně, střelivo a vojenskou municí ozbrojených sil nebo sborů jiných států při jejich pobytu na území ČR podle zvláštního předpisu nebo mezinárodní smlouvy, kterou je ČR vázána. Současně se zákon nevztahuje na zbraně, střelivo a vojenskou municí ve vlastnictví státu, které jsou určeny ke sbírkovým, výzkumně vývojovým nebo muzejním účelům, na zbraně, střelivo a vojenskou municí, které jsou určeny k ověřování Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva a na zbraně, střelivo a vojenskou municí, které jsou kulturními památkami nebo sbírkovými předměty ve vlastnictví státu, krajů, nebo obcí. Dále nezahrnuje zřizování a provozování střelnic vyňatými subjekty pouze pro jejich potřebu.

Zákon v §2 a v příloze zákona uvádí některé pojmy, zejména pak vymezuje např. co se rozumí držením zbraně nebo střeliva. Nošení zbraní je pak definováno v § 2 odst. 2 písm. b), a je upraveno zvlášť pro jednotlivé kategorie zbraní a skupiny zbrojních průkazů. Zásadní změna spočívá v tom, že oprávnění k nošení se vydává pro každou jednotlivou zbraň kategorie B a zapisuje se do zbrojního průkazu dle § 12 zákona o zbraních.

Tento záznam není v praxi naprosto žádným přínosem, spíše naopak. Zejména dochází k případům, kdy se musí zbytečně zbrojní průkaz vyměňovat, tedy vydat nový, pokud jeho držitel požádá o toto povolení až po vydání zbrojního průkazu. Tento zápis je jen zbytečnou formalitou, protože pokud je žadateli vydán zbrojní průkaz pro skupinu oprávnění E, nemůže být v žádném případě jeho žádost o povolení nošení střelné zbraně pro osobní ochranu zamítnuta (neexistuje oprávněný důvod pro zamítnutí, a to ani teoretický). Samotný proces povolení nabytí střelné zbraně pro osobní ochranu je přínosný, protože správní orgán má přehled o tom, že držitel zbrojního průkazu nabytí takovou zbraň legálně a téměř zcela vylučuje možnost zneužití zbrojního průkazu k nákupu střelných zbraní neoprávněnou osobou. Zápis povolení nošení zbraně kategorie B do zbrojního průkazu je však zcela zbytečný. Pokud příslušný orgán (policista,

strážník apod.) při výkonu služby zjistí, že má občan u sebe střelnou zbraň, má možnost ověřit si oprávněnost jejího držení a nošení v informačním systému policie. Pokud by byl tento zápis zrušen, bylo by i tak jasné, že držitel zbrojního průkazu skupiny E má oprávnění držet a nosit zbraň kategorie B automaticky s vydáním zbrojního průkazu této skupiny a po registraci zbraně, tj. po vydání průkazu zbraně.

Zákon vymezuje rozdělení zbraní, střeliva a jejich hlavních částí do čtyř kategorií, jak je stanoveno v § 3 zákona. Ten vymezuje:

zbraněmi kategorie A jsou:

- zakázané zbraně, zakázané střelivo nebo zakázané doplňky zbraní (dále jen „zbraně kategorie A“),
- zbraně podléhající povolení – kategorie B (dále jen „zbraně kategorie B“),
- zbraně podléhající ohlášení – kategorie C (dále jen „zbraně kategorie C“),
- ostatní zbraně – kategorie D (dále jen „zbraně kategorie D“),
- střelivo do zbraní kategorií A až D, které není zakázané (dále jen „střelivo“),
- zbraněmi zařazenými do kategorií A až D se rozumí též hlavní části zbraní, které jsou nebo mají být jejich součástí.

V pochybnostech o zařazení typu zbraně nebo střeliva do kategorie rozhoduje Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva.

Následně v ustanoveních § 4 až § 7 je uvedeno, které zbraně patří do které kategorie zbraní. Obecně, a velmi zjednodušeně lze říci, že zbraněmi kategorie A jsou:

zbraně:

- vojenské, pokud nejsou ověřeny pro civilní použití,
- zbraně samočinné,
- zbraně vyrobené nebo upravené tak, že lze utajit jejich účel (zákeřné zbraně),
- zbraně nevyrobené z kovů, pokud je nelze identifikovat při kontrolách osob a zavazadel detekčními přístroji,
- zbraně plynové nebo expanzní, pokud nejde o dovolené výrobní provedení
- střelná nástrahová zařízení,

střelivo:

- se střelou průbojnou, výbušnou nebo zápalnou,
- pro krátkou kulovou zbraň se střelou šokovou nebo střelou určenou ke zvýšení ranivého účinku,
- které neodpovídá dovolenému výrobnímu provedení,
- vojenská munice,

doplňky zbraní:

- tlumiče hluku výstřelu,
- zaměřovače zbraní na principu noktovizorů,
- laserové zaměřovače.

Zbraněmi kategorie B jsou:

- krátké opakovací nebo samonabíjecí zbraně,
- krátké jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo se středovým zápalem,
- jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka je menší než 280 mm,
- dlouhé samonabíjecí zbraně, které pojmu (včetně zásobníku, nábojové komory či schránky) více než 3 náboje,
- dlouhé samonabíjecí zbraně s odnímatelným podávacím ústrojím,
- dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s hladkým vývrtem hlavně, s délkou hlavně rovnou nebo menší 600 mm,
- samonabíjecí zbraně, pokud mají vzhled samočinných zbraní,
- signální zbraně pro použití signálních nábojů ráže větší než 19 mm.

Zbraněmi kategorie C jsou:

- jednoranové nebo víceranové zbraně pro střelivo s okrajovým zápalem, jejichž celková délka se rovná nebo je větší než 280 mm,
- jednoranové nebo víceranové, opakovací nebo samonabíjecí dlouhé zbraně, které nepatří do kategorie B (po novele i dlouhé opakovací nebo samonabíjecí zbraně s drážkovým vývrtem a délkou hlavně menší než 600 mm – např. lovecké),
- plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně je vyšší než 16 J,

s výjimkou paintbalových zbraní,

- více než dvouranové perkusní zbraně.

Zbraněmi kategorie D jsou:

- historické zbraně (vyrobené do 31. 12. 1890 a současně platí, že všechny jejich hlavní části musely být vyrobeny do 31. 12. 1890),
- jednoranové a dvouranové doutňákové, kolečkové, křesadlové nebo perkusní zbraně,
- palné zbraně určené pro střelbu náboji typu flobert s energií střely na ústí hlavně do 7,5 J,
- plynové zbraně na vzduchovou kartuš,
- plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně dosahuje nejvíce 16 J,
- expanzní zbraně a expanzní přístroje,
- mechanické zbraně, u nichž je napínací síla větší než 150 N,
- znehodnocené zbraně, na kterých byly provedeny takové nevratné úpravy, které znemožňují jejich použití ke střelbě,
- zbraně, u kterých byly řezem provedeny takové úpravy, které odkrývají alespoň částečně vnitřní konstrukci zbraně,
- zbraně neuvedené v kategoriích A až C.

Zákon o zbraních v ustanovení § 9 odst. 1 stanoví, že zbraň kategorie A (zakázaná zbraň, zakázané střelivo a zakázaný doplněk zbraně) je zakázáno nabývat do vlastnictví, držet a nosit. Z tohoto zákazu však zákon o zbraních umožňuje udělit výjimku držitelům zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, kteří provádějí činnosti uvedené v § 9 odst. 2 zákona o zbraních. Ustanovením se zpřesňuje, komu lze tuto výjimku udělit. Oprávnění nosit zbraň kategorie A se zaznamenává do zbrojního průkazu.

Zbraň kategorie B lze nabývat do vlastnictví, držet a nosit jen na základě povolení, pokud zákon nestanoví jinak. Toto ustanovení § 12 odst. 1 je zcela zásadní. Prakticky to znamená, že všechny zbraně na osobní ochranu podléhají povolovacímu režimu, zatímco předchozí zákon umožňoval jejich nákup bez povolení, jen na základě platného

zbrojního průkazu příslušné skupiny. Tuto změnu lze hodnotit velmi kladně, neboť tím byl odstraněn problém zneužívání odcizených nebo ztracených zbrojních průkazů k nelegálnímu nákupu zbraní a střeliva neoprávněnými osobami.

Druhou stranou této mince však je fakt, že do kategorie C, spadající pouze pod ohlašovací režim, jsou nyní zařazeny i některé zbraně pro sportovní střelbu a zbraně lovecké (dlouhé opakovací zbraně s drážkovým vývrtem a hlavní délky do 60 mm včetně). To pochopitelně vyšlo vstříc myslivcům a sportovním střelcům, tedy velké části držitelů zbrojních průkazů.

Zákon stanoví skupiny oprávnění zbrojního průkazu podle rozsahu oprávnění do 6-ti skupin:

- A – ke sběratelským účelům,
- B – ke sportovním účelům,
- C – k loveckým účelům,
- D – k výkonu zaměstnání nebo povolání,
- E – k ochraně života, zdraví nebo majetku,
- F – k provádění pyrotechnického průzkumu.

Problematické je v praxi někdy ustanovení § 18 odst. 3 zákona o zbraních, které umožňuje příslušnému útvaru policie /okresní ředitelství policie příslušné podle místa pobytu fyzické osoby nebo podle sídla právnické osoby/ nevyhovět žádosti o vydání zbrojního průkazu, jestliže je žadatelem cizinec, který není občanem členského státu Evropské unie nebo členského státu Organizace Severoatlantické smlouvy, i když splní všechny podmínky uvedené v zákoně. Na řízení podle tohoto ustanovení zákona se navíc nevztahuje správní řád. To prakticky znemožňuje takovému cizinci využít opravných prostředků proti zamítnutí jeho žádosti o vydání zbrojního průkazu. Je otázkou polemiky, nakolik je toto ustanovení přínosem pro práci policie, zda není diskriminující vůči dotčeným osobám apod. Převažují však spíše kladné názory na tuto změnu. Každý stát se snaží chránit své zájmy a své občany proti negativním vnějším vlivům. Ze zkušeností a statistik víme, že z celkového počtu trestných činů spáchaných cizinci se zbraněmi, bylo značné procento spácháno legálně drženými zbraněmi.

Žádost o vykonání zkoušky odborné způsobilosti, jejíž úspěšné vykonání je jednou z podmínek pro vydání zbrojního průkazu, podává žadatel u příslušného útvaru policie, tedy dle svého místa pobytu. V případech hodných zřetele je možné, aby se správní orgány různých Obvodních ředitelství dohodly a umožnily tak žadateli vykonat zkoušku odborné způsobilosti u jiného správního orgánu, např. v místě zaměstnání nebo místě, kde se dlouhodobě zdržuje.

Vymezení podmínek bezúhonnosti fyzické osoby pro vydání zbrojního průkazu je přiměřené a jasné. Nové a zcela zásadní je naopak vymezení spolehlivosti fyzické osoby pro vydání zbrojního průkazu. Spolehlivým nemůže být shledán ten, jehož trestní stíhání pro úmyslný trestný čin bylo podmíněně zastaveno a dosud neuplynula zkušební doba, dále ten, kdo byl v posledních třech letech opakovaně pravomocně uznán vinným z některého přestupku na úsecích ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániemi, obrany ČR, proti veřejnému pořádku, občanskému soužití, majetku a na úseku zemědělství, myslivosti a rybářství. Tyto změny právní úpravy v zákoně jistě přispěly k jasnějšímu, průhlednějšímu a snazšímu rozhodování o žádostech občanů o vydání zbrojního průkazu, než tomu bylo v době účinnosti minulého zákona o střelných zbraních.

Za zmínku jistě stojí též skutečnost, že zaměstnanec obce zařazený do obecní policie (strážník) nebo zaměstnanec České národní banky zajišťující fyzickou ostrahu objektů banky může nosit krátkou zbraň viditelně, ale jen v souvislosti s plněním svých pracovních povinností.

V zákoně je držitelům zbrojního průkazu a zbraní stanovena lhůta pro splnění povinností téměř ve všech případech do 10-ti pracovních dnů.

Rozdílně od předchozího zákona je držitel zbrojního průkazu skupiny B povinen přepravovat držené zbraně na místa, kde je oprávněn je nosit, nejen ve stavu vylučujícím jejich okamžité použití, ale také v uzavřeném obalu. Tato změna není nikterak zásadní, klad lze spatřovat v tom, že takto přepravované zbraně nebudou na očích veřejnosti a budou tak méně nápadné a méně lákavé pro případné potencionální pachatele např. krádeží nebo loupeží.

Další, velmi důležitou změnou je povinnost, stanovená držiteli zbrojního průkazu v § 29 odst. 1 písm. m) zákona o zbraních, kde je uvedeno, že držitel zbrojního průkazu je povinen umožnit příslušnému útvaru policie vstup do obydlí za účelem kontroly zabezpečení zbraní, je-li držitelem zbraně kategorie A. Toho se týká i ustanovení § 58 odst. 8 zákona, kde je uvedeno, že příslušný útvar policie je oprávněn u držitelů zbrojního průkazu provést kontrolu zabezpečení zbraní kategorie A; při této kontrole je oprávněn vstupovat do jejich obydlí.

To je velmi zásadní změna, která dokonce znamená zákonný, tedy dovolený průlom do nedotknutelnosti obydlí, zakotveného v čl. 12 Listiny základních práv a svobod. Je samozřejmé, že vstup do obydlí je přípustný pouze za tímto taxativně stanoveným účelem a není možno v obydlí takového držitele zbrojního průkazu a zbraní provádět na základě zákona o zbraních jiné úkony, než kontrolu zabezpečení zbraní kategorie A.

Proti dřívějším předpisům se nově zavádí tzv. zbrojní licence. Jedná se jednak o náhradu dřívějšího zbrojního oprávnění a jednak o náhradu zbrojního průkazu skupiny H. Jde o doklad, který právnickou nebo fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a přechovávání zbraní nebo střeliva v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojní licence.

Zbrojní licence se rozlišují podle důvodů užívání zbraní nebo střeliva a rozsahu oprávnění do těchto skupin:

- A – vývoj, výroba zbraní nebo střeliva,
- B – opravy, úpravy nebo znehodnocování zbraní nebo střeliva,
- C – nákup, prodej nebo přeprava zbraní nebo střeliva,
- D – půjčování zbraní nebo úschova zbraní nebo střeliva,
- E – ničení nebo znehodnocování zbraní nebo střeliva,
- F – výuka nebo výcvik ve střelbě,
- G – zajišťování ostrahy majetku a osob,
- H – uskutečňování sportovní, kulturní nebo zájmové činnosti,
- I – provozování muzejnictví nebo sbírkové činnosti,
- J – zabezpečování úkolů podle zvláštního právního předpisu,

K – provozování pyrotechnického průzkumu.

Tato právní úprava není pro policii zásadní změnou. Jedná se o rozčlenění a tím zprůhlednění důvodů a oprávnění k nakládání se zbraněmi a střelivem ze strany podnikatelů a právnických osob na tomto úseku.

Zbrojní průkaz, zbrojní licence a průkaz zbraně jsou dle zákona o zbraních veřejné listiny. Z toho vyplývá případný postih padělatelů a pozměnitelů těchto dokladů podle trestního zákona.

Zákon o zbraních v § 52 stanoví podmínky, za kterých může být příslušným útvarům policie vydáno povolení k provozu střelnice (bezpečné používání zbraní a střeliva, kolaudační rozhodnutí, provozní řád, koncesní listina). Pokud jsou všechny uvedené podmínky splněny, příslušný útvar vydá povolení k provozu střelnice.

Ustanovení § 70 zákona, opravňuje vládu v době trvání stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, ve veřejném zájmu, nařídít odevzdání zbraní na určité místo do úschovy, anebo omezit nebo zakázat jejich nošení. Toto ustanovení je praktické, vláda by již nemusela ve stanovených situacích přijímat speciální zákon. Doufejme jen, že k využití tohoto oprávnění nebude mít vláda nikdy důvod a nebude tedy uplatněno.

Celkově lze konstatovat, že zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů, znamená především přiblížení problematiky střelných zbraní a střeliva pro civilní použití evropskému standardu a sjednocení právních norem tohoto úseku státní správy České republiky s právem Evropské unie.

1.2 Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

Současný zákon o myslivosti v souvislosti se zbraněmi a střelivem doplňuje zbrojní problematiku a některé nejdůležitější aspekty myslivecké praxe. Tak např.:

- a) Kdo loví zvěř se zbraní musí mít u sebe zbrojní průkaz a průkaz zbraně
- b) Mysliveckou stráží může být ustanovena fyzická osoba, která je bezúhonná a má platný lovecký lístek, platný zbrojní průkaz a je pojištěna
- c) Předpokladem pro ustanovení mysliveckého hospodáře musí být tato osoba

bezúhonná a vlastnit „platný zbrojní průkaz skupiny C“

- d) Zakazuje se střílení zvěře jinou zbraní než loveckou (dlouhou palnou zbraní kulovou, brokovou nebo kombinovanou, určenou k loveckým účelům)
- e) Zakazuje se střílení zvěře zakázanými zbraněmi, jejich doplňky a střelivem
- f) Zakazuje se střílení zvěře z poloautomatických nebo automatických zbraní se zásobníkem schopným pojmout více než 2 náboje.
- g) Používat olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva
- h) Pokud je fyzická osoba v posledních třech letech pravomocně uznána vinnou za spáchání více než jednoho přestupku na úseku myslivosti tím, že úmyslně neoprávněně zasáhl do výkonu práva myslivosti, nepovažuje se za spolehlivého ve smyslu zákona o zbraních. Spolehlivost je jednou z podmínek pro vydání zbrojního průkazu.

Myslivecký zákon je tedy v otázce zbraní v podstatě nadstavbou zákona o střelných zbraních a střelivu, neboť bez vlastnictví zbrojního průkazu nelze vykonávat právo myslivosti ve smyslu lovu.

Většina ustanovení zákona o myslivosti se týká formálních předpokladů výkonu mysliveckého práva, jen některé mají technický charakter, týkající se lovecké zbraně, střeliva nebo lovu. Za zmínku stojí ustanovení výše pod bodem f). Zde je zřejmé, že, odhlédneme-li od etiky („dej zvěři šanci přežít“ jak říkají myslivci) a od tradic, povolení víceranových samonabíjecích popř. plně automatických zbraní by vedlo ke 3 negativním ekologickým efektům:

- 1) Akustické zatížení prostoru honitby při neredukované střelbě samonabíjecími nebo automatickými zbraněmi by bylo blízké vojenské akci a nepochybně by stresovalo jak veškerou zvěř, tak obyvatelstvo.
- 2) Zhaslo nebo by bylo postřeleno více zvěře než při omezení kapacity zásobovacího zařízení zbraně na 2 náboje. Víceranové zbraně technicky i psychologicky tendují k menší precizi při mířené střelbě. To znamená hůře zasaženou zvěř a více nedohledaných postřelených kusů zhasínajících „v mučivých útrapách“, tedy v rozporu s požadavky předpisů na ochranu zvířat včetně volně žijící zvěře jako součásti životního prostředí.
- 3) S víceranovými zbraněmi také „v lovecké vášni“ dochází k mnohem většímu

rozsevu olovených broků a jednotných střel s oloveným jádrem v prostoru honitby, než v případě zmíněného omezení. Současnou právní úpravu lze tedy akceptovat s povděkem.

Nutno upozornit rovněž na ustanovení výše pod bodem g), při jehož formulaci zřejmě hrála roli korupce nebo totální ignorace, neboť jde o úplnou sabotáž záměru Evropské unie a celé veřejnosti, již není ochrana životního prostředí lhostejná. O „olovených brokových nábojích“ se zmiňuji na několika místech této práce a vrátím se k nim v závěrečných partiích.

1.3 Ekologické aspekty právního režimu a praxe v oblasti zbraní a střeliva

Životní prostředí jako soubor vnějších podmínek působících na živé organismy a člověka je v současnosti ovlivňováno převážně činností člověka samého. Od chvíle, kdy se stal relativně nejúspěšnějším druhem na Zemi, začal přetvářet planetu podle svých představ, čímž samozřejmě ovlivnil a dosud ovlivňuje život jejich zvířecích obyvatel i život vlastní.

Po celá staletí jsme bezstarostně káceli stromy, zanašeli přírodu odpadky, vypouštěli do atmosféry jedovaté plyny, chytali a zabíjeli volně žijící zvířata a z moří a oceánů lovíli obrovská množství ryb, aniž bychom si lámali hlavu s tím, jaké důsledky toto počínání přináší pro celou planetu. Naším způsobem života jsme tak závažně narušili rovnováhu přírody a nastartovali tak procesy, které by v budoucnosti mohly mít následky pro veškerý život na Zemi. Spalováním fosilních paliv, především černého uhlí a mýcením obrovských ploch deštných pralesů bezděky přispíváme k celkovému oteplování planety. I nepatrný vzrůst teploty země může vést k nepředvídatelným změnám podnebí, které mohou být například příčinou katastrofických záplav v důsledku tání ledovců okolo pólů. Musíme si uvědomit, že nic z toho, co „vyhodíme“, ať již do moře nebo na souš, anebo co vypustíme do atmosféry, vlastně nezmizí. Z odpadů se často uvolňuje velké množství jedovatých látek, které ovlivňují ekologickou rovnováhu způsobem, jemuž dosud nerozumíme. Jakákoliv změna, kterou byt' jen v části našeho životního prostředí způsobíme, se nepříznivě projeví na stavu zvěřiny i rostlinstva.

Ničení biotopů, v nichž se daří určitým druhům živočichů a rostlin, nevyhnutelně odsuzujeme jejich obyvatelé k zániku. Chceme-li dnes tuto, ke zkáze vedoucí cestu opustit, musíme nejprve změnit svůj postoj k životnímu prostředí naší Země a k jejím zvířecím spoluobyvatelům.

To mě vedlo zaměřit se již ve své bakalářské práci nazvané „Ekologické aspekty právní regulace režimu zbraní a střeliva“ právě na oblast zbraní a střeliva, konkrétně na vliv nábojů s olověnými broky při provádění myslivosti a na sportovních střelnicích, které způsobují zátěž pro životní prostředí jak hlukem tak i kontaminací půdy, neboť tato problematika není veřejností tolik vnímána, přestože ve skutečnosti se jeví jako velký ekologický problém a zasloužila by si jistě větší pozornost. V této diplomové práci je pak vyložena „střelecká“ konativní problematika, na níž se legálně účastní široká veřejnost, doplněná o oblast méně aktivní, s vlastní běžnou činností instituce, která má zbraně a střelivo na starosti, tj. vnitřní správy a potažmo Policie ČR, včetně povinných střeleckých aktivit příslušných Policii ČR a každodennímu procesu. To ovšem neznamená, že by neexistovala celá řada dalších aspektů v oblasti zbraní a střeliva, které se týkají ekologické katalogizace aspektu. Nejjednodušeji lze vše rozčlenit na základě tří hlavních kritérií:

1. podle bezprostředního předmětu působení na životní prostředí hovoříme např. o:

- a) hluku
- b) těžkých kovech
- c) chemické zamoření
- d) radiační zamoření
- e) pyrotechnické zaměření
- f) mechanické poškození

2. podle činnosti, jejímž prostřednictvím k poškození životního prostředí dochází. Zde můžeme jmenovat např.:

- a) ohňostroje
- b) sportovní střelba

- c) provoz střelnice
- d) myslivost
- e) činnost ve vojenských vyhrazených prostorách (VVP)
- f) činnost na bojištích
- g) pyrotechnické zatížení (minová pole)
- h) likvidace munice

3. podle vlastní ekologické stopy vnitřní správy

- a) voda
- b) zemní plyn
- c) elektřina
- d) střelecké znečištění

Je zcela zřejmé, že pro účely této práce je nutná redukce na následující problémy.

1.3.1 Vliv olověných broků na životní prostředí

Diskuse o negativním vlivu olova jako jednoho z nejtoxičtějších prvků této planety na životní prostředí, se vedou již mnoho desítek let. Poměrně hodně olova je rozptýleno po zemském povrchu právě v podobě olověných broků jako prvků hromadných střel používaných v nábojnicích do brokovnic. Olovo uvolněné v souvislosti se střelbou je poměrně významným ekologickým problémem současnosti. Největší nebezpečí představuje v momentě, kdy se dostane do zažívacího traktu některých živočichů spolu s potravou. V zahraničí a také u nás byly zjištěny především u vodní pernaté zvěře hromadné úhyny. Jako jejich příčina byla označena právě otrava olovem způsobená pozřením olověných broků, neboť střelbou směrem na vodní plochy, u nichž tito ptáci hnízdí, dopadá brokový roj do vody a broky zůstávají zachyceny v povrchových vrstvách bahna, kde se nachází zdroj potravy. Mluvíme-li o znečištění povrchových vod právě v důsledku myslivecké činnosti, pak nelze opomenout přispívání k hromadění olova v sedimentech dna, kde je jeho obsah „zhruba o 4 řády vyšší ve srovnání s koncentrací ve vodě (SVOBODOVÁ 1987). Dopad jeho přítomností ve vodách má mnohdy katastrofický charakter pro ryby a ostatní vodní organismy. „Toxicita pro vodní živočichy je silně ovlivněna kvalitou vody. Závisí na rozpustnosti sloučenin olova a na

koncentraci vápníku a hořčíku ve vodě. Se zvyšující se kyselinovou kapacitou (alkalitou) a hodnotou pH vody rozpustnost sloučenin olova ve vodě klesá. Toxické a letální koncentrace olova pro jednotlivé druhy ryb v různých typech vod kolísají v rozmezí 0,1 až 10 mg.l⁻¹ (SVOBODOVÁ 1987). Při akutní intoxikaci ryb dochází především k poškození epitelu žáber a následkem toho k úhynu ryb udušením. S probouzejícím se ekologickým vědomím vyvstala i v myslivosti otázka náhrady olověných broků jiným materiálem, neboť myslivci každoročně pomocí pušek rozptýlí právě do panenské přírody velké množství olověných broků.

Na základě tlaku vyvinutého orgány ochrany přírody a veřejností bylo již v některých zemích používání olověných broků pro lov vodních ptáků na vodních plochách a mokřadech zakázáno.

Například v USA, kde již před desetiletím byla zjištěna vysoká toxikace vodního ptactva olověnými broky, bylo v 80. letech zakázáno používat olověné broky v honebních oblastech s protékající vodou (potoky) a na základě balistického šetření bylo jako alternativní materiál zavedeno měkké železo. Dánsko bylo úplně první evropskou zemí, která se v 90. letech tímto problémem zabývala. Nejdříve se přešlo k zákazu olověných broků v 26 vlhkých oblastech, které odpovídají Ramsarské úmluvě. V současné době platí tento zákaz pro všechny honební oblasti. V roce 1993 byly také v Nizozemí zakázány olověné broky pro veškerý lov nízké zvěře. V ostatních skandinávských zemích a v Anglii platí buď velké omezení, nebo úplný zákaz používání olověných broků. Jiný režim probíhal v Německu. Na základě výsledků výzkumu toxikologického ohrožení vodního ptactva olověnými broky se německé ministerstvo výživy, zemědělství a lesnictví rozhodlo v roce 1991 k zavedení opatření na ochranu toxikologického ohrožování zvěře. Byla sestavena pracovní skupina s cílem zajistit a koordinovat přechod z olověných broků na ocelové. Generální zákaz používání olověných broků při lovu vodního ptactva nebyl ovšem vydán, jelikož výzkum zastřelených kachen neprokázal takové zatížení olověnými broky, jako bylo prokázáno v USA. Spolkové ministerstvo zemědělství spolu s Německým svazem ochrany lovu vydaly pouze společné doporučení, v němž naléhavě vyzývají, aby byly při lovu vodního ptactva používány výlučně neolověné broky. Pro všechny další oblasti

myslivosti, v nichž se praktikuje střelba, jsou olověné broky povoleny. Ministerstvo nicméně nepochybuje o tom, že v případě nedodržování naléhavých doporučení bude muset počítat s vydáním zákazu olověných broků pro všechny oblasti myslivosti (STRÍBRNÁ 2000).

S obdobnými požadavky se bude muset vyrovnat myslivost i u nás. Úprava zákazu použití olova pro lov vodních ptáků je formulována v zákoně o myslivosti č. 449/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v ustanovení § 45, který mj. zakazuje s účinností od 31. prosince 2010 používat "olověné brokové náboje k lovu vodního ptactva". Řešení již bylo nalezeno v náhradě olověných broků netoxickými. Při vývoji těchto nábojů bylo nutno překonat řadu problémů. Vážnou komplikací se ukázala skutečnost, že náboje s netoxickými broky mají úplně jiné balistické vlastnosti. Např. ocelové broky mají vzhledem k nižší specifické hmotnosti nižší energii a problémy s nižší ranivostí na větší vzdálenosti. Zároveň vyvstaly pochybnosti o tom, zda se tyto nové náboje mohou vůbec používat ve všech nyní běžně používaných zbraních. Zkoumáním se zjistilo vysoké namáhání hlavně s plným zahrđením a při dopadu mají výjimečnou schopnost nebezpečných odrazů (HANÁK 2009). Dnes je však jejich výroba ve světě a také u nás již zavedena. I když již dlouhé roky má největší výrobce střeliva v ČR v nabídce náboje s ocelovými broky, zájem o ně není značný.

Z ekologického hlediska bychom se totiž měli zamyslet nad skutečností, že podle policejních statistik je v České republice registrováno přes 173 tisíc brokovnic, které slouží většinou myslivcům, v zanedbatelné míře pak zásahovým jednotkám policie. Ne z každé se vždy střílí, někteří myslivci mají brokovnice dvě nebo i tři. V běžném náboji pro brokovnice je zhruba 27 až 36 gramů olověných broků (HANÁK 2009). Jestli případně „skromným odhadem“ na jednoho ozbrojeného myslivce či lovce, kteří jsou v České republice organizováni v mysliveckých spolcích, pouhých dvacet výstřelů za rok, pak se po polích a lesích rozseje každoročně zhruba kolem čtyřiceti tisíc kilogramů olova. Už kolem roku 1900 bylo na našem území velmi mnoho mysliveckých společností. Za posledních sto let tak bylo do přírody na území Čech, Moravy a Slezska při honech, střelbě na škodnou i tréninku rozptýleno do přírody nejméně tři miliony kilogramů olova. Koupíme-li si na Vánoce divokého zajíce, s velkou pravděpodobností

při jeho konzumaci kousneme do broků, případně tyto kousky olova dokonce sníme. Pravidelní konzumenti ulovené drobné zvěře jsou pak ohroženi vysokými dávkami olova v potravě. Tato skutečnost je ovšem dlouhodobě přehlížena a zdá se, že úhyny ptáků jsou v očích mnoha lidí výrazně větší problém než ohrožení zdraví jejich konzumentů. Bylo zjištěno, že např. jedna zkonzumovaná kajka může představovat pro konzumenta zátěž až 50 µg olova, což je dávka, která 41krát převyšuje doporučenou denní dávku, a to stále za předpokladu, že nedojde ke spolknutí žádného broku, neboť zbytky olova ve svalovině způsobené otěrem broku jsou také významným zdrojem kontaminace zvěře (KAMLER 2008). Pokud jde o zmíněné množství vystřelených broků, jde samozřejmě o odhad, ale spíš podsazený než naopak.

1.3.2 Vliv provozu střelnice na životní prostředí

Střelectví jako takové může způsobit ekologickou zátěž životnímu prostředí nejenom kontaminací půdy, ale i hlukem. Velkým ekologickým problémem se stávají střelnice a v důsledku toho jsou na ně kladeny přísné podmínky při jejich schvalování.

1.3.2.1 Hluk

Jenom střelba z otevřených střeleckých stanovišť způsobuje hluk o síle nejméně 50 dB ve vzdálenosti 80 – 300 m v závislosti na protihlukových opatřeních. Při brokové střelbě je hlukové znečištění větší, protože je obtížné dosáhnout významnějšího snížení hluku ať už stěnami nebo výstavbou střechy. Důležitý je charakter hlukového znečištění způsobeného výstřelem ze střelné zbraně. Střelba je více iritující než jiný zvuk stejné intenzity (například z pouliční dopravy). Hluk způsobený provozem motorových vozidel nebo provozem továrního komplexu má trvalý charakter a lze mu přivyknout, zatímco výstřely vždy znovu a znovu upoutávají naši pozornost. Proto je třeba přijmout taková opatření, aby k rušení okolního prostředí docházelo co nejméně.

Možnosti řešení:

- 1) Je možné zastřešit střelnici nebo její část
- 2) Umístit střelnici v dostatečné vzdálenosti od míst citlivých na hluk - obytných zón,

rekreačních oblastí, zdravotnických zařízení, stanovišť divokých zvířat. Mezi střelnicí a těmito místy nechat dostatečný volný prostor

- 3) Vystavět protihlukové stěny kolem střelnice
- 4) Omezit hodiny provozu střelnice
- 5) Používat střelivo, jehož použití způsobuje menší hluk (pokud je to možné)

1.3.2.2 Kontaminace půdy

Velkým problémem střelnic vyvstává již zmiňovaná kontaminace půdy škodlivými látkami. Opět střelba na střelnicích z brokových zbraní, při které se používají olověné střely, může způsobit kontaminaci půdy a spodní vody těžkými kovy. Jestliže se na střelnici vypálí ročně 100.000 střel, pak na zem dopadá více než 2 tuny těžkých kovů (hmotnost 1 střely v průměru kolísá v rozmezí 22 – 24 g). Jestliže se střelnice používá několik let, pak může prostor střelnice obsahovat několik desítek tun olova. Brok se skládá především z olova, zbytek tvoří legovací přísady arzen, antimon a jiné kovy. V závislosti na vlastnostech půdy - především na hodnotě pH - koroduje kovové olovo a tvoří různé sloučeniny dobře rozpustné ve vodě, které se ukládají v půdě. Důsledkem je nadměrné zatížení horní vrstvy půdy olovem a pronikání rozpustných sloučenin olova do spodních vrstev půdy. Především střelnice s kyselou půdou a dobře propustným podložím mohou představovat velké riziko pro podzemní vody (KOMENDA 2006).

Problémem se tak stává kontaminace půdy střelnic olovem, arsenem a antimonem a jejich absorpce rostlinami, které zde rostou. Množství olova v rostlinách může překročit limity a může představovat potenciální hrozbu pro zemědělské produkty a spodní vodu. Nelze opomenout ani arsen a antimon, jako látky velmi nebezpečné, neboť jsou vysoce toxickými prvky pro vodní organismy a můžou vyvolat dlouhodobé nepříznivé účinky ve vodním prostředí.

Možnosti řešení:

- 1.) Aby se předešlo škodlivému vlivu kontaminace olovem je třeba chránit přírodu a vodní zásobování obyvatelstva. Nevhodná jsou rovněž místa s vysokou hladinou spodní vody nebo lokality tvořené horninou s velkou propustností, přírodní rezervace

a otevřené vodní plochy.

- 2.) Země v blízkosti střelnice nesmí být využívána k zemědělské výrobě nebo jako pastviště pro zvířata.
- 3.) Používat by se měly střely s malým obsahem olova nebo bez olova.
- 4.) Půdu starších střelnic je třeba pravidelně testovat na obsah olova
- 5.) Půda střelnice by měla mít velkou absorpční kapacitu. Tu lze zvýšit navezením ornice.
- 6.) Půda, kde obsah arsenu a antimonu přesáhne povolené normy, by měla být ošetřena tak, aby hodnota pH byla v rozmezí 4,5 až 5,5. To usnadní pohyb těžkých kovů do spodních vrstev půdy.
- 7.) Tam, kde je to možné shromažďovat olovené střely (při střelbě na terče).
- 8.) Sportovní střelnice nesmí být v lokalitě, která slouží jako stanoviště divokých zvířat
- 9.) Jestliže je kontaminace půdy střelnice pro brokovou střelbu olovem vysoká, je třeba vykopat půdu do hloubky 20 cm a odvézt ji jako toxický odpad.
- 10.) Je-li střelnice v terénu, jež má sklon větší než 2° , je třeba udělat všechna opatření směřující k tomu, aby půda kontaminovaná těžkými kovy nemohla stékat do okolní zemědělské půdy nebo do vodních zdrojů. Nejlepším zajištěním je vegetační kryt skloněného terénu.
- 11.) Pro brokové střelnice je povinný sběr nábojnic a asfaltových terčů po každé střelbě, u sportovních střelnic kulových je sběr nábojnic rovněž povinný.
- 12.) Pro bezproblémový průběh střelby i pro sběr nábojnic a terčů je na obou střelnicích nutné i pravidelné sekání trávy (KOMENDA 2004).

Ideálním řešením by však bylo osazení zbraní laserovým zářičem, který vypouští paprsek na základě úderu úderníku. Při tomto způsobu střelby by ale bylo nutné uzpůsobit terčové zařízení, což by znamenalo nemalé investice. Na druhé straně by se ušetřily náklady na střelivo, odpadly by hlukové emise a provoz střelnice by tak přestal být ekologickým problémem. Takové střelnice již existují, používají se však zejména pro výcvik speciálních návyků příslušníky elitních jednotek a ozbrojených sil. Veřejnost je používá zejména pro nastřelování zbraní a v malé míře pro střelecký nácvik. Pro většinu střelců je však tato metoda střelby zatím málo oblíbená.

1.3.3 Vlastní „střeleckoekologické stopy“ ve vnitřní správě

V předchozí části této práce jsem se snažila ukázat, jaký toxický odpad za sebou nechávají myslivci nebo jakým způsobem a v jakém množství je životní prostředí na podnikatelských střelnicích. Nyní bych ukázala, jakým způsobem a v jakém množství je životní prostředí zatěžováno minimální nutnou střeleckou činností vnitřní správy jako složky Policie ČR, mající zbraně a střelivo na starosti.

Říkáme-li minimální střeleckou činností, máme na mysli nejnižší nařízenou kvótu munice, vystřelené nejméně střelecky exponovanou skupinou policistů, sloužících v úřednických funkcích.

Služebními předpisy zde jsou zejména:

- 1.) nařízení MV č. 53/1998 o přidělování a řešení služebních zbraní příslušníky Policie ČR ve znění nařízení MV č. 75/2002
- 2.) instrukce č.j. PPR-235/RPP-2006 z 10. května 2005

Na základě výše uvedených podzákoných předpisů vznikl materiál „Doporučená spotřeba střeliva pro výcvik“, která je vnitřní správou akceptována a kontrolována (KŘP 2011). Podle tohoto materiálu činí roční doporučená výcviková spotřeba střeliva na jednoho policejního úředníka 120 nábojů do brokovnice ráže 12, 150 nábojů do samopalů vz. 58 ráže 7,62 x 39, 150 kusů do samopalů Heckler & Koch nebo Steyer v ráži 223R a 120 kusů nábojů do samopalů vzor 61 v ráži 7,65 mm Browning. K tomu nutno přičíst ještě 300 kusů střeliva 9 mm Luger (9x19) v rámci výcviku s krátkou služební zbraní CZ 75, na níž byla policie v poslední době důsledně přezbrojena.

Pro účelnost a možnost srovnání nesrovnatelného budeme i „vystřelenou municí“ přiřazovat ke stejné jednotce, jako následující ekologické ukazatele (voda, zemní plyn, a elektřina), tj. k budově ústředí vnitřní správy v Kongresové ulici, přesněji řečeno k jejímu personálnímu osazenstvu, které činí 1.160 osob. Pouhou prostou aritmetikou zjistíme, že policejní osazenstvo budovy Kongresová ročně vyprodukuje nejméně 8.834 tun vystřeleného kovu, ponejvíce olova ročně. Skutečné číslo bude nepochybně vyšší, neboť:

- 1) na každého nováčka se výše uvedené množství nábojů zvyšuje o 50% za účelem přeškolení před přidělením služební zbraně
- 2) mezi 1.160.000 policisty se nepochybně naleznou i někteří specialisté, u nichž se roční příděl streliva k vystřelení při výcviku výrazně zvyšuje (např. o 1.200 nábojů ráže 308 W o váze 11,7 g s přidělenou puškou, tj. více než 14 kg kovu u 1 osoby; kvóta se zvyšuje i u instruktorů aj. osob)

Ve světle těchto čísel, a to ani nezmiňuji hlukovou zátěž nebo kontaminaci prostředí rozptýlenými plyny z výmětných složí, si teprve uvědomíme, jak těžko je dosažitelná zásada „trvale udržitelného rozvoje“.

2. Činnosti prováděné ve vnitřní správě se vztahem k životnímu prostředí

Tato rovina pohledu je odlišná od katalogizací, uvedených na str. 29 výše v této práci. Jde tu především o:

- I. činnosti, které vnitřní správa řídí, právně reguluje, kontroluje a dozoruje. Obsahově jde o 2. skupinu činností, uvedených na str. 29 výše této práce vyjma činností jednoznačně vojenského charakteru. (Nepatří sem činnost ve vojenském výcvikovém prostoru, činnost na bojištích, ani otázka pyrotechnických zatížení minových polí, částečně pak i likvidace munice – pozn. autora)
- II. činnosti, související s vlastním každodenním služebním provozem vnitřní správy

ad I. Jde především o již zmiňované a výše již podrobně rozpracované ekologické aspekty činností, legálně provozovaných subjekty odlišnými od subjektů vnitřní správy.

Patří sem tedy pořádání

- 1) ohňostrojů a jiných pyrotechnických akcí (důlních odstřelů, apod.)
- 2) sportovně střeleckých akcí včetně tréninků a provozu strelnic a ke strelbě schválených prostorů
- 3) provozování myslivosti
- 4) likvidace munice, vyjma vojenské činnosti (Tato skupina podrobně zpracována v předchozí části této práce, str. 27-37)

ad II. Služební provoz vnitřní správy je závislý na faktorech, které vytvářejí tzv. ekologickou stopu subjektu v realitě životního prostředí, avšak nejsou spojeny s vnějším životním prostředím, ale prostředím vnitřním, regulovaným převážně zdravotnickými a hygienickými právními předpisy. Přímo jde např. o normy spotřeby vody, tepelné, potažmo elektřiny, ale také o produkci odpadů, nepřímo pak o spotřebu pohonných hmot apod.

Do této skupiny patří i podskupina služební spotřeby munice, které však věnujeme speciální pozornost v další části této práce, v samostatné agendě „ Služební použití zbraní a střeliva „.

2.1 Životní prostředí a provoz vnitřní správy

V této části, která je z části pojata jako příkladová studie, jsem v práci narazila na určité obtíže spojené se získáním informací z důvodu nejasností o tom, co z oblasti vnitřní správy je a co není utajovaná informace. Veškeré údaje zde uvedené jsou se souhlasem vedení vnitřní správy čerpány z interních materiálů jako informace neutajované, avšak použitelné pouze autorkou v rámci této práce (MV ČR 2002; PČR 2010).

2.1.1 Voda

Podle všech přírodních zákonů na zemi platí, že tam, kde je voda, je i život. Voda jako nejrozšířenější látka v přírodě se vyskytuje trvale v zemské atmosféře, na povrchu a zároveň i pod povrchem země. Na jedné straně se jedná o přírodní živel, nositel škodlivých účinků v podobě povodní, vodních erozí apod., před kterým je třeba se chránit. Na straně druhé se pak jedná o nezbytný zdroj života ve vztahu k člověku, který je naopak potřeba chránit, neboť plní především funkci biologickou, zdravotní, kulturní a estetickou. Donedávna byla voda chápána jako něco naprosto samozřejmého a všichni byli zvyklí, že po otočení kohoutku začne téct voda. To už bohužel v České republice plně neplatí. Podle odborníků je totiž šestou nejsušší zemí v rámci Evropské unie. Menší zásoby podzemní vody má jen Litva, Belgie, Lucembursko a Malta. Ve světě je situace ještě horší. Existují místa, kde je totální nedostatek pitné vody a kvůli tomu umírají

každý den tisíce lidí. Očekává se, že v příštích 20 letech průměrná celosvětová zásoba vody na osobu klesne o celou třetinu.

K mému velkému zklamání se nepodařilo získat údaje o celkové spotřebě vody za rok 2000. K dispozici jsou pouze údaje o spotřebě vody za rok 2010, kdy cca 1.160 osob obývajících jednotku Kongresová spotřebovala celkem 54.070,76 m³ vody, tj. téměř 47 m³ vody na osobu ročně (PČR 2010). Pro srovnání: 1 osoba v rodinném bytě o velikosti 75 m² spotřebuje 41 m³.

2.1.2 Zemní plyn

Zemní plyn je označován za palivo, které nejméně ze všech fosilních paliv znečišťuje životní prostředí. Ve své ryzí podobě je hořlavou látkou bez barvy, tvaru a zápachu. Energie ze zemního plynu se hojně využívá k topení, vaření, výrobě elektrické energie či pohonu motorových vozidel. Jeho zásoby na rozdíl od ropy neklesají, ale naopak rostou. Celkové zásoby plynu s odhadem 511 tisíc miliard kubických metrů mají životnost až 200 let. Plyn lze přepravovat jednak plynovodním potrubím, ale také ve formě zkapalněného plynu v tankerech. Do České republiky proudí z různých zdrojů. V současné době má naše republika dlouhodobé kontrakty s norskými producenty zemního plynu. Jedná se o společnosti Statoil, Norsk Hydro a Saga Petroleum., kteří zajišťují dovoz plynu z 25%, zbylých 75% pak pochází z Ruské federace přes těžební a distribuční společnost Gazprom. Díky geografické poloze a účasti na tranzitu ruského plynu se Česká republika stala evropským přepravcem plynu.

V roce 2000 bylo ve sledované jednotce spotřebováno celkem 1.640.814 kWh, vyrobených spalováním zemního plynu, což je v průměru 1.421,4 kWh na osobu ročně. O 10 let později vzrostla v téže jednotce spotřeba energie vyrobená spalováním zemního plynu již na 6.293.006 kWh (PČR 2010). Jedna osoba tak v roce 2010 spotřebovala již 5.425 kWh, což je nárůst na 384 % stavu z roku 2000.

Přestože energie získaná spalováním zemního plynu je považována na téměř ekologickou, takto zvýšenou míru spotřeby energie můžeme považovat za negativní.

2.1.3 Elektřina

V oblasti elektrické energie zastávají majoritní podíl v její výrobě jaderné elektrárny. Názory na provoz těchto elektráren se různí. Vzpomeňme na jadernou havárii v Černobylu, jež byla na stupni Mezinárodní agentury pro atomovou energii hodnocena nejvyšším stupněm. Přesto jaderná energetika je při dodržení bezpečnostních pravidel řešením do budoucnosti. Ve výhledu se počítá s provozem již 8. reaktoru na území České republiky a je předpoklad rozšíření Jaderné elektrárny v Temelíně. Velké podpoře se pak u nás těší výroba elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Mezi země s největším podílem výroby elektrické energie patří v Evropě Litva, Francie a Belgie. Vývoj ve spotřebě elektrické energie by měly upravit nové technologie ve výrobě osvětlovacích těles, které mají menší spotřebu energie, a také spotřebiče vyráběny s úspornějšími nároky než v minulosti. Vývoj spotřeby elektrické energie je na území ČR plně pokryt a výroba získávaná z tepelných elektráren na fosilní paliva by měla být postupně nahrazována jadernou energetikou.

V roce 2000 proběhl celkový odběr elektřiny u předmětné jednotky ve výši 3.035.795 kWh, zatím co v roce 2010 byla zaznamenána celková spotřeba energie 3.344.922 kWh (PČR 2010). V odběru této položky tak nedošlo k výraznému nárůstu spotřeby jako u zemního plynu, přesto jisté nalezení rezervy na úsporu spotřeby energie by mělo být předmětem řešení na úrovni samotné vnitřní správy.

2.2 Dílčí závěr

Z dílčího závěru pak vyplývá, že ekologická stopa sledované jednotky se dále prohlubuje.

3. Problémy a perspektivy právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva a provoz vnitřní správy

3.1 Ekologicko právní odpovědnost v oblasti zbraní a střeliva

V právu životního prostředí mají hlavní roli funkce prevenční, nápravné a kompenzační, ale důležitou roli hraje i funkce represivní. Tuto funkci plní jednak úprava přestupků a jejich správních deliktů na úseku životního prostředí, tak i odpovídající úprava trestněprávní. Současná trestní odpovědnost v oblasti ochrany životního prostředí není dostatečná a příslušná ustanovení trestního zákona jistě volají po novelizaci. Namísto příliš široce pojatých skutkových podstat, jež se obtížně prokazují, je třeba vytvořit větší počet přesnějších skutkových podstat trestných činů, přesně odlišit od přestupků a jiných správních deliktů a vymezit je konkrétně.

Pokud jde o odpovědnost za přestupky v oblasti životního prostředí, speciální právní úprava je obsažena v zákonech životního prostředí, související právní úprava je pak v zákoně o přestupcích (§ 45, 46, 47 a procesně právní úprava) a podpůrná úprava ve vztahu k přestupkovému zákonu je dána současně i ve správním řádu. Bohužel u jiných správních deliktů než přestupků (např. správní delikty právnických osob) chybí odpovídající procesně právní úprava, a v současnosti je zajištěna pouze správním řádem. Bude zapotřebí tuto procesní úpravu do budoucna realizovat.

Dalším velmi choulostivým místem je stanovování lhůt k projednávání přestupků či jiných správních deliktů. Lhůty vlastně znamenají dobu trestnosti. Určitě to volá po sjednocení a určení dostatečně dlouhé doby, aby se mohl viník potrestat, zejména začátek jednorocní subjektivní lhůty by se měl vztahovat spíše k zahájení řízení a delší objektivní lhůta by se pak mohla vztahovat k uložení pokuty.

V úpravě Evropské unie předmětem náhrady škody mohou být jen „vlastnitelné“ složky životního prostředí, nikoliv však např. ovzduší. V oblasti životního prostředí jde o poškození širší komunity. Škodu na životním prostředí proto musí uplatňovat stát vůči každému narušiteli a využívat i jiných nástrojů než občanského práva.

V Evropské unii byla připravena Luganská úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za škody na životním prostředí. Dosud ji ratifikovalo velmi málo států. Kromě této úmluvy již existuje řada dalších mezinárodních úmluv pro specifické oblasti. Můžeme jmenovat např. Basilejskou úmluvu o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování uveřejněná pod č. 100/1994 Sb.

Ve světě se zavádějí nové tzv. hybridní zákony. Příkladem je švédský zákon o ekologické škodě (EDA). Velmi zajímavý je skandinávský přístup k tzv. příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním a následkem, jež se v oblasti životního prostředí často špatně prokazuje. Skandinávie se snaží tuto příčinnou souvislost v některých případech nahradit určitou statistickou mírou pravděpodobnosti (tzn. postačí vysoká pravděpodobnost škodlivého následku, nemusí to být stoprocentní). Systém nápravných patření je zakotven v kontinentálním právu spíše ve správním (administrativním) právu. Povinnosti se ukládají buď ze zákona, nebo na základě rozhodnutí.

Evropská komise zpracovala tzv. Zelenou listinu (Green paper, 1993) obsahující základní postuláty environmentální odpovědnosti. Důležité je řešení otázky, kdo by měl odpovídat za škody na životním prostředí:

- 1) původce - není-li znám nebo nemůže platit, pak
- 2) vlastník (zejména jde-li o pozemek) - není-li to možné, pak
- 3) speciální reparační (kompenzační) fondy - buď zřízované státem, nebo oborové

V Evropské unii se navrhuje tzv. duální integrovaný přístup, který znamená asi toto: Je-li možno identifikovat znečišťovatele a může-li zaplatit, platí on. Pokud se však takto nedá z nějakých příčin postupovat, je třeba, aby k financování likvidace škod na životním prostředí byl zřízen jeden nebo více společných kompenzačních fondů (kde by zdrojem pro obnovu byly poplatky a platby ze znečišťujících sektorů). Tento systém by měl být alespoň rámcově organizován státem, neboť stát je konečným garantem za příznivé životní prostředí (viz u nás ustanovení čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

Důležitým bodem v ekologicko-právní odpovědnosti je tzv.: „odpovědnost za tzv. minulé škody na životním prostředí“. Určování způsobu a rozsahu nápravy je v těchto případech v kompetenci orgánů ochrany životního prostředí (např. § 26 odst. 1 písm. d) zákona o odpadech, § 86 zákona o ochraně přírody a krajiny). Pokud se nepodaří zjistit osoby odpovědné za minulé škody, zbývají dvě možnosti pro určení odpovědné osoby, a to buď vlastník nemovitosti (zatím je taková úprava pouze v § 3 odst. 7 zákona o odpadech) nebo stát. Do budoucna bude nutno otázku odpovědnosti řešit jednotně.

Odpovědnost za škody na životním prostředí je z hlediska mezioborovosti širší než odpovědnost občanskoprávní. Represe jsou tu stanoveny správním a trestním právem, uplatní se i ekonomické nástroje.

Zvláštní způsob nápravy minulých škod (zátěží) na životním prostředí v procesu privatizace stanovilo usnesení vlády ČR č. 123 ze dne 17. března 1993.

3.1.1 Občansko právní odpovědnost

Občanský zákoník obsahuje nejširší jednooborové vymezení institutu odpovědnosti za škodu z celého našeho právního řádu.

Ve své části 6, hlavě první, § 415 stanoví povinnosti předcházet všem hrozícím škodám takto: „Každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí“. Lze konstatovat, že v textu je obsaženo přímo životní prostředí bez bližší specifikace mechanismu a druhu způsobené škody.

Ve stejném duchu pokračuje hlava druhá, oddíl první, § 420 o obecné odpovědnosti jednotlivce. „Každý odpovídá za škodu, kterou způsobí porušením právní povinnosti.“ Z toho je patrné, že i když jde o „obecnou odpovědnost“, oproti § 415, jde o určité zúžení odpovědnosti. Myslivci střílející olověnými broky činí škodu již teď, ale nejsou za ni odpovědní, ale „kdo si nepočíná tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí“, nese již určitou občanskoprávní odpovědnost.

V této souvislosti je zajímavý § 432, oddílu druhého téže hlavy, o odpovědnosti za škodu (a nutno počítat i se škodou ekologickou) způsobenou provozem zvláště

nebezpečných prostředků. § 432 zní: „Za škodu vyvolanou povahou provozu zvlášť nebezpečného odpovídá provozovatel stejně jako provozovatel dopravního prostředku“. V obou případech, tj. jak u provozu dopravního prostředku tak i zvlášť nebezpečného provozu nejde o odpovědnost subjektivní za zavinění (nebo až v druhé řadě), ale o odpovědnost objektivní, tj. odpovědnost za následek. Přijmeme-li stanovisko, kdy obcování se zbraněmi a střelivem je zvlášť nebezpečným provozem, pak původce každého škodlivého následku způsobeného zbraní či střelivem, má malou šanci se exkulovat, byť následek nezpůsobil. Již teď jsou některé škody v myslivosti velkým oříškem pro pojišťovny, a tak raději tuto úvahu nebudeme dále rozebírat a přejdeme k odpovědnosti trestněprávní.

3.1.2 Trestně právní odpovědnost

Trestněprávních souvislostí se jenom dotkneme. Universite trpí absencí trestně právní akreditací a přesto vnímáme některé momenty kriminální odpovědnosti pouze v beletristické zkratce.

Současný trestní zákon fixuje i odpovědnost za škody na životním prostředí ve třech možných formách, aniž by uvažoval o zbraních a střelivu:

- **obecně** je odpovědnost vymezena formulací „kdo způsobí na životním prostředí ve větším rozsahu, ...“. Jako příklad můžeme uvést pyrotechnická zaměření nebo ropná znečištění v našich vojenských výcvikových prostorech po sovětské armádě. Před několika dny jsme mohli také sledovat hořící lesy ve Francii, zapálené dělostřelbou cvičící Francouzské cizinecké legie.
- **o sekundární** odpovědnosti svědčí např. skutková podstata trestného činu pytláctví. Hrot zákona je primárně zaměřen na zákaz nepovoleného usmrcování a zcizování volně žijící zvěře. V daném případě jde o sekundární ochranu životního prostředí, patřící do našeho výčtu odpovědnosti, neboť zvěř je součástí životního prostředí a je usmrcována střelnou zbraní.

- **speciální** ochranu životního prostředí vidí náš trestní zákon v ochraně lesa před nepovolenou těžbou. Ta se těžko provede pomocí zbraně, ale např. v Tasmánii se původní lesy nelegálně vypalují letecky napalmem. To ovšem v našich podmínkách trestní zákon nepředpokládá.

3.1.2.1 Právo myslivosti

Jak již bylo zmíněno v této práci, zákon č. 449/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 31. prosince 2010 zakazuje používat „olověné brokové náboje“ k lovu vodního ptactva. O důležitosti tohoto zákazu obsaženém v § 45 není pochyb. Pochyby se však objeví, pokud se zamyslíme nad celým ustanovením § 45 odst. 1, písm. w, kde se objevuje klíčový pojem „olověné brokové náboje“.

Pojem „olověné brokové náboje“ nepochybně chápal zákonodárce při schvalování tohoto zákona jako náboje s olovenými broky určené pro střelbu z brokovnic. Tato definice olovených brokových nábojů však v zákoně ani v jiném předpise či terminologické normě není uvedena. Pak si pod pojmem olovený brokový náboj představíme jako náboj celý, nebo z větší části z olova. Takové náboje pochopitelně neexistují. Čistě teoreticky je pak nelze ani použít k lovu vodního ptactva. Nelze vyloučit, že s touto výmluvou přijdou jako typičtí zástupci národa českého někteří myslivci, když jim bude hrozit postih za použití olovených broků při lovu pernaté zvěře.

Postih za střelbu olovem nad vodou může být pro některé myslivce velmi citelný. Podle ustanovení § 63 odst. 2 mysliveckého zákona jde o přestupek, za který je možné uložit držiteli loveckého lístku pokutu do výše 30 000 Kč s možným zákazem činnosti tj. lovu se zbraní) na dobu 2 let, popřípadě i odebrání loveckého lístku a vyslovení propadnutí věci, v tomto případě zbraně a střeliva.

Náboje jsou konstrukčními celky vyrobenými z mnoha různých materiálů, kovových i nekovových. Nelze je proto dělit na náboje olovené, železné, mosazné, vizmutové, zinkové či plastové, podle toho, který materiál převažuje. Podle konstrukčního materiálu lze však dělit části náboje – střely nebo nábojnice, pokud se jedná o homogenní tělesa vyrobená z téhož materiálu. V náboji pro brokovnici s hromadnou střelou tvořenou

olověnými broky je kromě olova a výbušnin použita mosaz, plast, nebo papír, popř. jiné přírodní produkty. I když olovo jednoznačně převažuje hmotnostně, olovený náboj to skutečně není, neboť kromě arzenu a jiných kovů obsahuje přibližně 5 % antimonu.

Z popisu je tedy zřejmé, že z hlediska lovu vodního ptactva olověnými broky není rozhodující střelba těmito broky na ptáky samotné, ale střelba směrem na vodní plochy, u nichž tito ptáci hnízdí a které jsou zdrojem jejich potravy. Navíc, zákon se vůbec nezabývá zákazem střelby brokovými náboji s olověnými broky v blízkosti vodních ploch v případech nesouvisející s lovem vodního ptactva. Po novelizaci zákona je tedy nadále možné střílet směrem na vodní hladinu za účelem lovu jiné zvěře.

Závěrem tedy nezbyvá, než konstatovat, že chybná formulace celého ustanovení § 45 odst. 1, písm. w, zejména pak klíčového pojmu „olověné brokové náboje“ může způsobit, že uvedený zákaz se tváří pouze formálně a jeho porušení se stává nepostizitelné. Právní termíny nemohou být vágní, ale musí mít jednoznačný význam, srozumitelný každému. Termín „olověný brokový náboj“ rozhodně nelze interpelovat jako „náboj s olověnými broky“.

3.1.2.2 Problém střelnice

Jak jsem již v kapitole 1.1 zmínila, zákon o zbraních v § 52 stanoví podmínky, za kterých může být příslušným útvarem policie vydáno povolení k provozu střelnice. Pokud jsou všechny uvedené podmínky splněny, příslušný útvar vydá povolení k provozu střelnice. Povinnost provozovatele střelnice doložit vyjádření příslušného úřadu ke stupni naplnění ekologických požadavků zákon o zbraních přímo neuvádí. Policie jako správní úřad však v rámci správního řízení může posoudit, zda je provoz střelnice v souladu s ostatními předpisy. Je tedy obvyklou záležitostí, vyžádat odborné stanovisko, resp. posudek, pokud by mohla střelnice obtěžovat okolí hlukem.

Zákon o myslivosti v § 9, odst. 1 uvádí: „ Je zakázáno plašit zvěř jakýmkoliv způsobem, s výjimkou opatření k zabránění škodám způsobeným zvěří a dovolených způsobů lovu. Dále je zakázáno rušit zvěř při hnízdění a kladení mlád'at a provádět další činnosti záporně působící na život zvěře jako volně žijících živočichů, pokud nejde o

činnost při obhospodařování pozemků nebo o činnost při návštěvách honiteb jako součástí krajiny“.

Kdyby některé příslušné útvary policie byly důslednější v ochraně zvěře před hlukem, nemuselo by v České republice existovat tak velký počet střelnic jak uvádí policejní statistika. To je ovšem pohled poněkud zjednodušující. Stačí porovnat počet střelnic (stoupající stav) a počet držitelů loveckých lístků (klesající stav). Lidé bez honebních pozemků jsou z myslivosti vytlačováni vlastníky půdy a tvoří tak spolu s mladou generací podnikatelů a úředníků, kterým podvědomě branná výchova a střelecký výcvik chybí, velkou část zájemců o střelbu na střelnicích, ať už brokových nebo kulových.

Nárůst nových střelnic je také dán paradoxně zánikem střelnic starých. Mnohé obce rozprodávají stavební pozemky v zóně hluku emitovaného tradiční střelnicí. *Poznámka: Hluk způsobený střelbou nemusí v některých případech volně žijící fauně vadit. Střelnice „Pod Bezvelem, okr. Mladá Boleslav, situovaná ve vápencovém lomu, byla svého času sídlištěm velké kolonie břehule říční, která byla dokonale chráněna před všemi predátory. Teprve když majitel zavedl americký trap a spršky broků začaly devastovat stěnu, v níž sídlili břehule, kolonie střelnic opustila. Obyvatelé rodinného osídlení, původně se střelnicí smíření, začnou po čase vyvíjet enormní tlak na hlukové limity a četnost střelby. To spolu s korupcí na příslušných místech převážně znamená konec střelnice často s dlouholetou tradicí. Opačný přetlak u zájemců o střelectví pak vyvolá vznik střelnice nové, často s horšími parametry.*

V souvislosti s hlukem se také nabízí, vedle laserových střelnic, přehodnocení vztahu veřejné správy k myslivcům v tom smyslu, který je běžný např. ve Velké Británii. Tam musí mít lovec při lovu na zbrani tlumič, aby střelbou nerušil okolí. U nás je tlumič naopak státní správou považován za zakázaný doplněk zbraně a nelze ho tudíž volně používat.

Toto jsou jen některé nastíněné problémy souvislosti právní úpravy zbraní a střeliva s ochranou životního prostředí. Z hlediska ekonomie času a rozsahu je však nelze rozpracovat podrobně nebo uvádět další, ač by si to tato problematika zasloužila.

3.2 Návrh optimalizace spotřeby energie u sledované jednotky

Povinností každého subjektu veřejné správy je chovat se tak, aby jeho ekologická stopa byla co nejmenší. Problémem současné ekologické praxe je rozporuplná skutečnost, že co je ekologické, česko nazývá ekonomické. Aniž bych byla specialistou na energetické technologie, z interního energetického auditu objektu Policie ČR, Kongresová 2/1666, Praha, Ekowat 2002, lze dovodit soustavu opatření, optimalizujících energetický provoz sledované jednotky.

3.2.1 Beznákladové opatření

Poměrně rozsáhlý komplex sledované jednotky postrádá kvalifikovanou osobu na středním článku řízení, která by měla přehled o fungování jednotlivých složek energetického hospodářství jednotky a nesla by odpovědnost za jejich stav. Jednotka tak disponuje pouze obsluhou dílčích energetických zařízení, navyklou jednotlivé systémy pouze udržovat, a to, mírně řečeno, bez jakýchkoliv ekologických motivací. Dalším článkem řízení je až hlavní energetik Policie ČR, který má na starosti desítky podobných jednotek, takže nemůže znát potřebné detaily.

Navrhované opatření:

- 1) ustanovit odpovědného energetika budovy, jehož mimořádným úkolem bude zhotovit přehlednou dokumentaci všech energetických systémů ve vzájemných souvislostech,
- 2) z důvodu permanentně přetížené sítě preferovat sdružení kuchyňky s vlastním okruhem,
- 3) ze stejného důvodu jako v odst. b) zajistit vlastní okruh pro výpočetní techniku.

3.2.2 Nízkonákladové opatření

- 1) všude, kde je to možné, ale určitě na toaletách a celách předběžného zadržení nahradit klasické žárovky úspornými svítilny,

- 2) zavést přerušované osvětlení na chodbách,
- 3) utěsnit okna.

3.2.3 Vysokonákladové opatření

Tady se bez speciálního technického vzdělání nebudu pouštět na „tenký led“ technologických inovací a ani z hlediska práce, vyjma snad ucelenosti této části, to není nezbytné. Logika ekologické optimalizace spotřeby energie však umožňuje poukázat na zastaralé parní spotřebiče, užívané v kuchyni a jejich náhradu za úspornější spotřebiče elektrické. Další možnou úsporu vidím v přechodu na centrální zásobování teplem, avšak nemám k dispozici údaje, dokumentující tato opatření jako ekologicky a zejména ekonomicky účelné. Taková dokumentace by také přesáhla rozsah i smysl této práce.

3.3. Dílčí závěr

Závěrem této části lze konstatovat, že ekologická stopa sledované jednotky vzhledem k dílčím ukazatelům z roku 2010 se přes částečně realizovanou úsporná opatření nesnížila, ba naopak se v horizontu 10 let celkově prohloubila.

VI. ZÁVĚR

Teprve v průběhu zpracování této problematiky vyplynuly jednoznačné dílčí závěry spíše metodologického charakteru.

I. Problematika je nesmírně široká, plná rozporuplností jak v ekologické praxi, tak především v právní úpravě, která je nedokonalá a za praxí pokulhává.

II. Literární a pramenný základ, s nímž je možno pracovat, je velmi chudý a z hlediska hlavního aspektu práce, tj. z hlediska literární reflexe právní úpravy zcela chybí.

Práce je proto taková, jaká je, vycházela především z mého úsilí, dostupných možností včetně internetu a interních zdrojů. Přes všechny tyto vstupní potíže byl cíl práce naplněn. Čtenář má před sebou prvotní dílko, v němž je technicko administrativní a ekologická realita konfrontována a glosována prostřednictvím právní regulace v České republice a částečně v Evropské unii a ostatním světě.

Práce má tři těžiště, za nejdůležitější považuji, byť stručnou katalogizaci problému, dále pak úvahy o ekologicko právní odpovědnosti v oblasti zbraní a střeliva. Obojí je naprostou novinkou stejně jako závěrečné úvahy o některých reálně existujících praktických nebo právních problémech. Přiznávám, že zpracování klouže po povrchu ekologické reality, zejména tam, kde by bylo zapotřebí vlastního výzkumu (např. vzorky ze střelnic, apod.). Povaha práce zaměřená na právní aspekty naopak umožnila náhled pod povrch právní regulace a odhalila celou řadu právních problémů a rozporuplností. Ty si nepochybně zaslouží být předmětem dalšího zájmu na vyšším stupni poznání. Naopak ta část práce, která se zabývá vlastní ekologickou stopou sledované jednotky (budovy) vnitřní správy, je spíše praktickým pokusem přispět k pochopení vlivu každodenního provozu instituce státní správy na stav životního prostředí. Běžný energetický provoz sledované jednotky však postrádá čtenářskou atraktivitu a kromě toho snaha o praktické případové studie nepůsobí v rámci práce zcela harmonicky. Proto se do popředí zájmu spolu s vývojem lidské společnosti bohužel dostanou ekologické aspekty právního režimu zbraní a střeliva, spojené spíše s vojenskými či polovojenskými aktivitami. Věřme jen, že je bude možno zkoumat stále v právním rámci Evropské unie, nikoliv bez něho.

VII. SEZNAM LITERATURY

DAMOHORSKÝ M., 2010: Právo životního prostředí, 3. vydání. C.H.Beck, Praha, 120 s. ISBN 978-80-7400-338-7.

DAMOHORSKÝ M., 2010: Sbíрка praktických příkladů z práva životního prostředí. Wolters Kluver ČR, Praha, 30 s. ISBN 978-80-7357-593-9.

DAUSED M.A., 2009: Příručka hospodářského práva, 90 s. ISBN 80-86395-32-4.

DROBNÍK J., SOBOTKA M., DRAHOMORSKÝ M., STEJSKAL V., 2009: Sbíрка praktických příkladů z práva životního prostředí, 140 s. ISBN 80-7357-036-X.

DURANTE P. & kol., 2004: Myslivost. Fragment, Havlíčkův Brod, 285 s. ISBN 80-7200-894-3.

HANÁK J., 2009: Myslivecké střelectví, TeMi CZ, Praha, s. 81. ISBN 80-87156-22-3.

KOVÁRNÍK L., 2002: Zákon o střelných zbraních a střelivu, s komentářem. Eurounion spol. s.r.o., Praha, 177 s. ISBN 80-7317-014-0.

LANGROVÁ V., 2008: Přehled judikatury z oblasti životního prostředí. Wolters Kluver ČR, Praha, 210 s. ISBN 978-80-7357-252-5.

PILNÝ J., PEKOVÁ J., JETMAR M., 2008: Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. vydání. Wolters Kluver ČR, Praha, 180 s.

POLIÓN M., 1998: Správní právo hmotné. 95 s. ISPM 80-7175-069-7.

ŘÍHA J., 2009: Bezpečnost a riziková analýza životního prostředí. Cityplan, Praha, 62 s.

SVOBODOVÁ Z. & kol., 1987: Toxikologie vodních živočichů, MZE, Praha, 250 s.

ŠAUER P., 2008: Základy ekonomiky životního prostředí – pro vodu, vzduch a přírodu. Státní fond životního prostředí, Praha, 248 s.

TOŠOVSKÁ E., SIDOROV E., RITSCHELOVÁ I., FARSKÝ M., 2010: Makroekonomické souvislosti ochrany životního prostředí. C.H.Beck, Praha, 220 s. ISBN 978-80-7400-202-1.

VEJCHODSKÁ E., 2009: Ekonomika a politika městského životního prostředí, Oeconomica, Praha, 175 s.

STŘÍBRNÁ M., 2000: Střílení bez olova – Krátké zprávy ze zahraničních periodik, online: www.mzp.cz/ris/ris-edice.nsf/ cit. 25.2.2000.

KOMENDA J., 2006: Střelnice – vliv střelnice na přírodu, online: www.rucevzhuru.cz , cit. 6.5.2006.

KOMENDA J., 2004: Střelnice – budování střelnic, online: www.rucevzhuru.cz, cit. 6.10.2004.

JANŠOVÁ M., MOLÁROVÁ G., 2001: Legislativa – pojem a užití nože v české právní historii, online: <http://knife.cz/Knifecz/Legislativa/tabid/58/ctl/>, cit. 1.2.2009.

MV ČR, 2002: Zpráva o energetickém auditu administrativního objektu Policie ČR, Kongresová 2/1662, Ekowatt, 150 s.

PČR Praha, 2010: Interní vyúčtování hlavních energií za rok 2010, Praha, 3 s.

KŘP Praha, 2011: Doporučená spotřeba střeliva pro výcvik

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. Sbírka zákonů České republiky, rozeslána dne 18. února 2009, ročník 2009, Částka 16, Vydavatel: Tiskárna Ministerstva vnitra, 24 s.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, Zákony 2009, vydalo nakladatelství Poradce s.r.o. Český Těšín, 30 s.

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, Zákony 2009, vydalo nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 200 s. ISSN 1802-8330.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, Zákony 2009, vydalo nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 848 s. ISSN 1802-8276.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, Zákony 2009, vydalo nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 38 s. ISSN 1802-8254.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, Zákony 2009, vydalo nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 98 s. ISSN 1802-8281.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, Zákony 2009, vydalo nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 496 s. ISSN 1802-8314.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, Zákony 2009, nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 140 s. ISSN 1802-8310.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, Zákony 2008, vydalo nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 108 s. ISSN 1802-8373.

Nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací

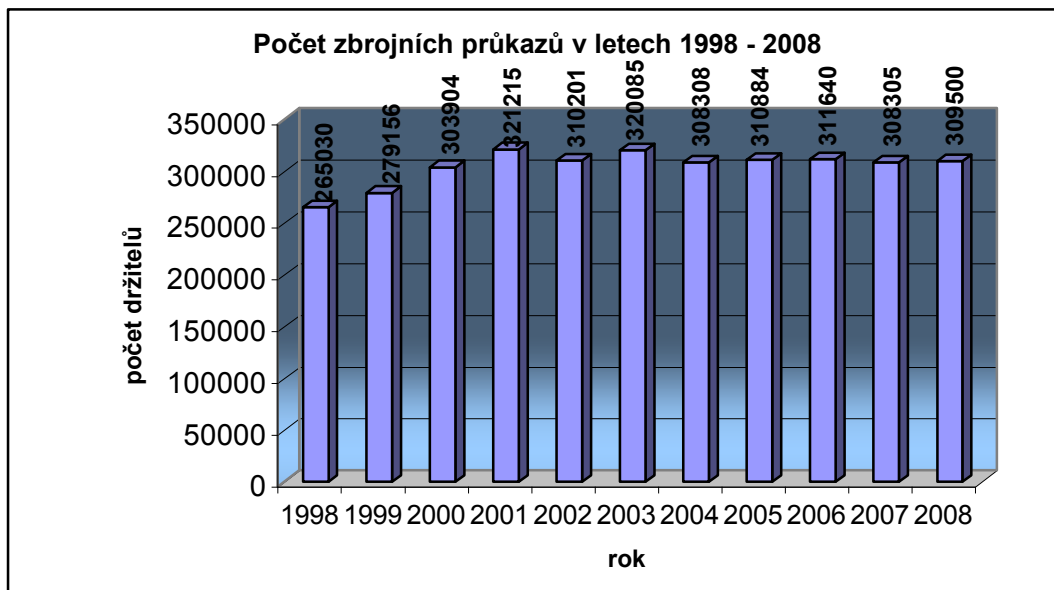
Vyhláška č. 376/2001 Sb., o vyhodnocení nebezpečných vlastností odpadů, Zákony 2009, vydalo nakladatelství Poradce, s.r.o. Český Těšín, 32 s. ISSN 1802-8325.

Císařský patent č. 223/1852 ř.z. – systém ASPI Policie ČR

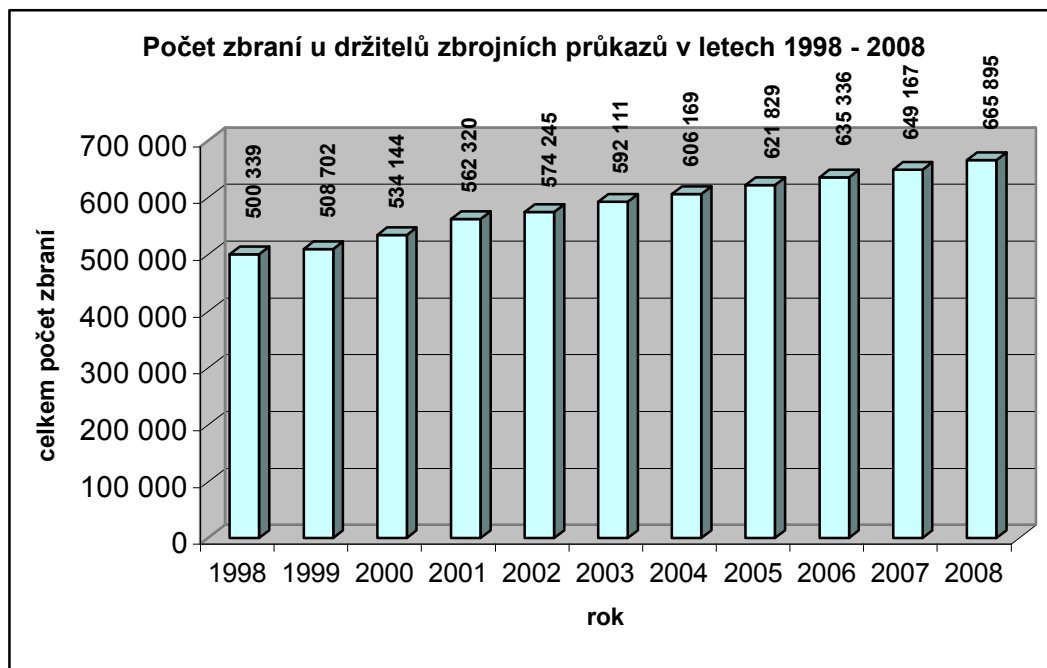
ČSN 395401 – Civilní střelné zbraně a střelivo - Střelnice pro ruční palné a plynové zbraně

VIII. PŘÍLOHY

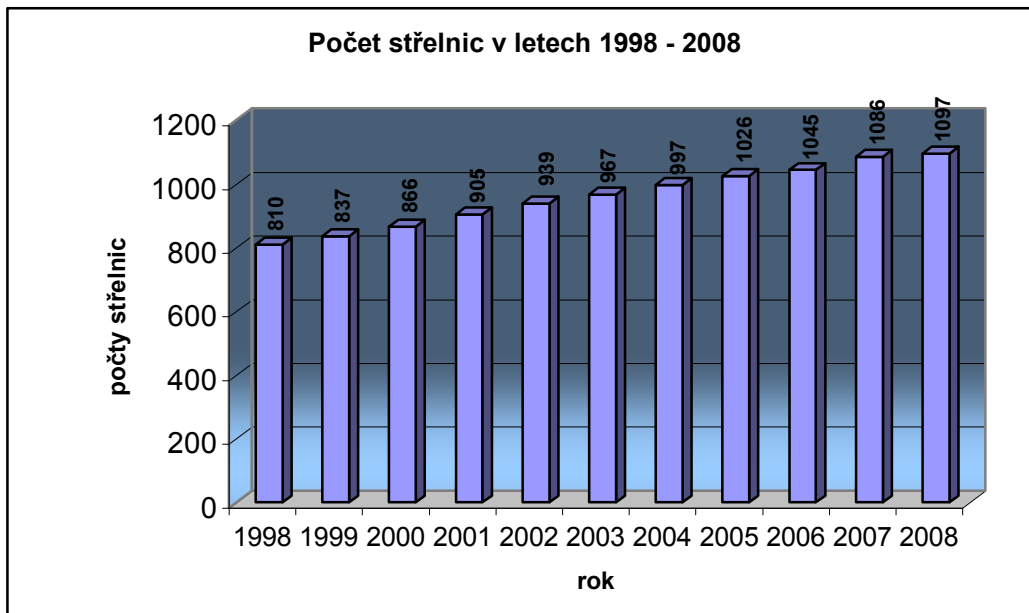
Obr. č. 1: Statistika zbrojních průkazů dle Policie ČR

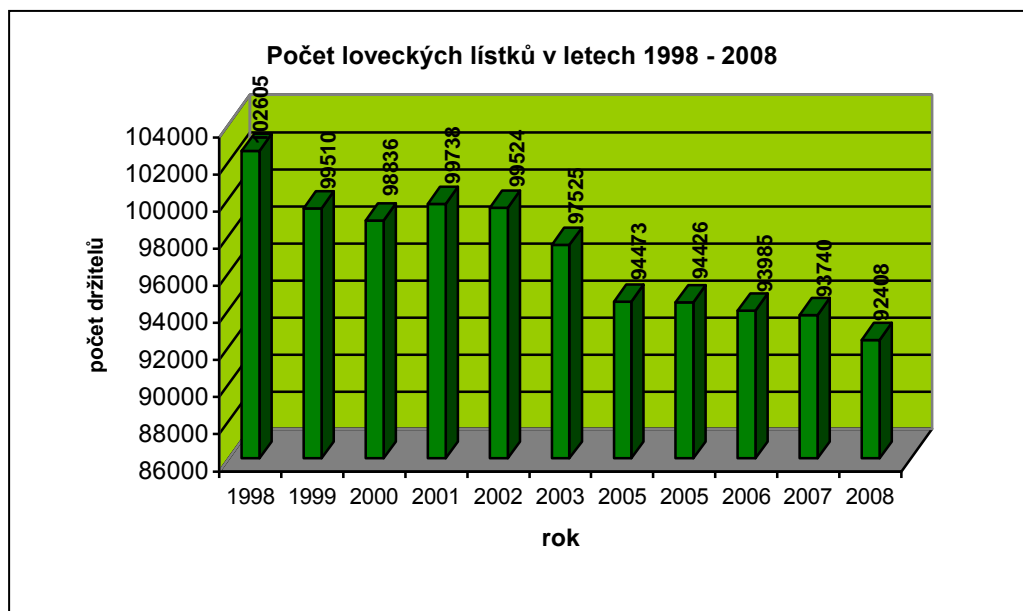
Obr. č. 2: Statistika střelných zbraní držitelů zbrojních průkazů dle Policie ČR

Obr. č. 3: Statistika střelnic dle Policie ČR

Obr. č. 4: Statistika loveckých lístků dle ČMMJ

Tab. č. 1: Vyúčtování vody sledované jednotky za rok 2010

VODA		2010	
Označení objektu	Dat. účt.	Označení Kč/m ³	Množství m ³
KONGRESOVÁ 1666/2	20.1.2010	10,09-12,09/48/	6 188,00
KONGRESOVÁ 1666/2	20.1.2010	10,09-12,09/48/	6 188,00
KONGRESOVÁ 1666/2	21.1.2010	12,09 /151/	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	3.2.2010	oprava F.M.	-6 188,00
KONGRESOVÁ 1666/2	3.2.2010	oprava F.M.	6 188,00
KONGRESOVÁ 1666/2	3.2.2010	oprava F.M.	-363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	3.2.2010	oprava F.M.	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	3.2.2010	oprava F.M.	-6 188,00
KONGRESOVÁ 1666/2	3.2.2010	oprava F.M.	6 188,00
KONGRESOVÁ 1666/2	8.2.2010	01,10 /263/	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	8.3.2010	02,10 /429/	328,56
KONGRESOVÁ 1666/2	1.4.2010	01,10-03,10 /535/	6 851,00
KONGRESOVÁ 1666/2	1.4.2010	01,10-03,10 /535/	6 851,00
KONGRESOVÁ 1666/2	8.4.2010	01,10-03,10 /571/	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	12.5.2010	04,10 /720/	352,03
KONGRESOVÁ 1666/2	8.6.2010	05,10 /846/	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	18.6.2010	05,10 /846/	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	2.7.2010	04,10-06,10 /947/	6 069,00
KONGRESOVÁ 1666/2	2.7.2010	04,10-06,10 /947/	6 069,00
KONGRESOVÁ 1666/2	14.7.2010	06,10 /982/	352,03
KONGRESOVÁ 1666/2	12.8.2010	07,10 /1126/	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	8.9.2010	08,10 /1209/	363,76
KONGRESOVÁ 1666/2	7.10.2010	07,10-09,10 /1320/	5 604,00
KONGRESOVÁ 1666/2	7.10.2010	9,10 /1342/	352,03
KONGRESOVÁ 1666/2	7.10.2010	07,10-09,10 /1320/	5 604,00
KONGRESOVÁ 1666/2	8.11.2010	10,10 /1459/	340,29
KONGRESOVÁ 1666/2	8.12.2010	11,10 /1607/	375,50
KONGRESOVÁ 1666/2		27,69	54 070,76

Tab. č. 2: Vyúčtování zemního plynu sledované jednotky za rok 2010

Zemní plyn		2010	
Označení objektu	Dat. účt.	Označení Kč/kWh	Množství kWh
KONGRESOVÁ 1666/2	20.1.2010	12,09 /84/	948 146
KONGRESOVÁ 1666/2	28.1.2010	oprava F.M.	-948 146
KONGRESOVÁ 1666/2	28.1.2010	oprava F.M.	948 146
KONGRESOVÁ 1666/2	17.2.2010	01,10 /338/	1 168 278
KONGRESOVÁ 1666/2	15.3.2010	02,10 /479/	918 728
KONGRESOVÁ 1666/2	15.4.2010	03,10 /621/	798 841
KONGRESOVÁ 1666/2	14.5.2010	04,10 /758/	548 433
KONGRESOVÁ 1666/2	11.6.2010	05,10 /885/	391 932
KONGRESOVÁ 1666/2	16.7.2010	06,10 /1022/	151 508
KONGRESOVÁ 1666/2	12.8.2010	07,10 /1121/	60 595
KONGRESOVÁ 1666/2	26.8.2010	oprava fin.mista k d.č. 902902	
KONGRESOVÁ 1666/2	26.8.2010	oprava fin.mista k d.č. 902902	
KONGRESOVÁ 1666/2	20.9.2010	08,10 /1244/	110 856
KONGRESOVÁ 1666/2	14.10.2010	09,10 /1287/	191 094
KONGRESOVÁ 1666/2	10.11.2010	10,10 /1509/	454 472
KONGRESOVÁ 1666/2	14.12.2010	11,10 /1615/	550 123
KONGRESOVÁ 1666/2		1,03	6 293 006

Tab. č. 3: Vyúčtování elektřiny sledované jednotky za rok 2010

ELEKTRINA		2010	
Označení objektu	Dat.účt.	Označení Kč/kWh	Množství kWh
KONGRESOVÁ 1666/2	21.1.2010	12,09 /184/	304 415
KONGRESOVÁ 1666/2	27.1.2010	12,09 /184/o	-304 415
KONGRESOVÁ 1666/2	27.1.2010	12,09 /184/o	304 415
KONGRESOVÁ 1666/2	11.2.2010	01,10 /318/	299 418
KONGRESOVÁ 1666/2	12.3.2010	02,10 /455/	268 781
KONGRESOVÁ 1666/2	12.4.2010	03,10 /607/	294 976
KONGRESOVÁ 1666/2	13.5.2010	04,10 /729/	278 877
KONGRESOVÁ 1666/2	10.6.2010	05,10 /861/	284 110
KONGRESOVÁ 1666/2	19.7.2010	06,10 /1030/	270 707
KONGRESOVÁ 1666/2	16.8.2010	07,10 /1134/	273 493
KONGRESOVÁ 1666/2	25.8.2010	07,10 /1134/	-273 493
KONGRESOVÁ 1666/2	25.8.2010	07,10 /1134/	273 493
KONGRESOVÁ 1666/2	20.9.2010	08,10 /1237/	273 272
KONGRESOVÁ 1666/2	13.10.2010	09,10 /1280/	258 205
KONGRESOVÁ 1666/2	12.11.2010	10,10 /1518/	268 699
KONGRESOVÁ 1666/2	13.12.2010	11,10 /1641/	269 975
KONGRESOVÁ 1666/2		3,17	3 344 928